

SOUDNÍ TLUMOČNÍK

2/2020

Z OBSAHU VYBÍRÁME

- Vyhlášky k novému zákonu?
Od mírného optimismu
k absolutnímu rozčarování
- Právní překlad je neustálým
hledáním ekvivalence
- Situace soudních tlumočnicků
v Německu
- Ombudsman: Soudních
tlumočnicků, překladatelů
a znalců ubývá, jejich odměna
je nedostatečná
- Naléhavé dopisy soudních
tlumočnicků Ministerstvu
spravedlnosti ČR a Ministerstvu
financí ČR

Záběry z letních pětidenních kurzů právnické angličtiny, francouzštiny a němčiny v Kroměříži 2020

Milé kolegyně a milí kolegové,

od posledního vydání Soudního tlumočnicka se mnohé událo, mnohé neudálo a spousta věcí proběhla jinak. Ačkoliv jsem v minulém úvodním slově psala, že doufám, že si jarní zrušené akce vynahradíme na podzim, bohužel kvůli druhé vlně jsme zase museli řadu připravovaných akcí zrušit. Ještěže nám alespoň vyšla letní Kroměříž, pár kurzů práce se softwarem Trados v září a jeden na počátku října, každoroční mše za tlumočníky a překladatele, samozřejmě za dodržování opatření proti šíření koronaviru, a alespoň streamované Jeronýmovy dny. Nejvíc nás asi mrzí, že jsme museli zrušit každoroční, dlouho připravovaný čtyřdenní česko-německý seminář, který se měl letos konat v Plzni.

Mši v kostele sv. Petra Na Poříčí, konanou letos přímo ve svátek našeho patrona svatého Jeronýma, tj. 30. září, sloužil P. Lukáš Lipenský, O.Cr. letos již po dvacáté. Pod vedením Jana Bati nám krásně zazpíval vokální soubor Gontrassek, ve kterém zpívá i naše kolegyně ukrajinštinářka Rita Ida Lyons Kindlerová. Na závěr převzal P. Lipenský od předsedkyně Jednoty překladatelů a tlumočnicků Amailane Diabové, při příležitosti 30. narozenin JTP, doklad o udělení čestného členství za dlouholetou duchovní péči o stav tlumočnický a překladatelský, každoroční sloužení mše svaté věnované této profesi, jakož i za přátelství a přízeň.

Co vše se pro nás od nového roku změní, stále na 100% nevíme. Nevíme, jak bude fungovat elektronická evidence tlumočnických a překladatelských úkonů, vstupní zkoušky, ani komunikace s Ministerstvem spravedlnosti.

Se základními změnami, které se na nás chystají, nás seznámil kolega Michal Chuchút online v rámci Jeronýmových dnů, které letos bohužel musely být pouze streamované. I přesto byla sledovanost obrovská, téměř 300 sledujících, a v dalších dnech další stovky zhlédnutí ze záznamu. Prostřednictvím aplikace Sli.do bylo možné v průběhu prezentace klást i otázky, na další, pokládané mailem a telefonicky, kolega odpovídal a odpovídá dosud. Po jeho přednášce následoval zajímavý rozhovor kolegyně, členky KST ČR, Edity Jirákové se zástupcem Policie ČR. Příslušné odkazy na záznam všech streamů naleznete na našich webových stránkách. Za zorganizování děkujeme především členům výkonného výboru JTP.

Nevím, jestli jste, především tlumočníci, kteří chodíte tlumočit trestní řízení, zaznamenali, že 1. října 2020 nabyla účinnosti rozsáhlá novela trestního řádu. Pokud ne, doporučuji seznámit se s jejím obsahem, především pak s používanou terminologií, abyste nebyli u soudu zaskočení. Neznalost zákonů neomlouvá. Myslím, že pro trestní řízení jsou změny velice přínosné, hlavně co se týká dohod o vině a trestu. Zažila jsem to před téměř 20 lety u soudu v Los Angeles, tento institut významně urychlí řízení a nejen advokáti tyto změny vnímají velice pozitivně. V této souvislosti bych chtěla zdůraznit, že soudní tlumočníci a překladatelé by se měli zajímat o změny v legislativě, zejména právních úprav, které se jich bezprostředně týkají. Nedávno jsem ze stížností orgánů veřejné moci zaznamenala, že někteří soudní tlumočníci dosud nezaregistrovali instrukci Ministerstva spravedlnosti z roku 2017 a neupravili svoji doložku na překladech tak, aby s ní byla v souladu. Přitom Komora pořádala na toto téma semináře a o všech změnách týkajících se výkonu naší profese neustále informuje. Tyto důležité informace jsou dostupné nejen našim členům na webových stránkách www.kstcr.cz.

Na závěr se vrátím k tématu, jímž jsem začala. Každým dnem se dozvídáme o našich členech, kteří v současné nelehké době pomáhají jako dobrovolníci, ať už kdekoliv a jakoukoliv formou. Všem bychom jim chtěli za tuto nezištnou pomoc velmi a upřímně poděkovat.

*Eva Gorgolová
předsedkyně představenstva*

ÚVODNÍ SLOVO

Úvodní slovo předsedkyně KST ČR®	1
--	---

OBSAH	2
-------------	---

Dopis ASKOTu premiérovi České republiky	4
Otevřený dopis soudních tlumočnicků ministryni spravedlnosti ČR Marii Benešové	5
Odpověď ministryně spravedlnosti České republiky Marie Benešové soudním tlumočnickům	6
Otevřený dopis pracovní skupiny soudních tlumočnicků ministryni financí ČR Aleně Schillerové	7

KOUTEK POEZIE

Vánoční stesk básníků	8
-----------------------------	---

AKCE KST ČR®

Informace o akcích uskutečněných ve 2. pololetí 2020	9
Kalendář akcí plánovaných na 1. pololetí 2021	10
Jak to viděl Vladimír Renčín	11
Webové stránky KST ČR® poskytují celou řadu možností	11

LEGISLATIVA

Jak shrnout jednání o vyhláškách k novému zákonu o soudních tlumočnících a soudních překladatelích?	12
Z čeho plyne značné rozčarování soudních tlumočnicků nad tvorbou prováděcích vyhlášek?	15

Aktuální verze vyhlášek k novému zákonu č. 354/2019 Sb. zveřejněné MSp jsou k dispozici na webu KST ČR (záložka Legislativa).

BULLETIN SOUDNÍ TLUMOČNÍK 2/2020

Vydává: Komora soudních tlumočnicků České republiky – vychází zpravidla dvakrát ročně

Redakční rada: představenstvo KST ČR®

Technický redaktor: Ing. Bc. Jiří Kohutka

Adresa: Senovážné nám. 978/23, 110 00 Praha 1 – CZ

IČ: 65401697 • tel. +420 604 557 241 • datová schránka: eazp826 • www.kstcr.cz • e-mail: kstcr@kstcr.cz

Redakční uzávěrka tohoto čísla: 5. prosince 2020

Tisk: VS Tisk

Vyšlo: prosinec 2020

Registrace Ministerstva kultury České republiky: ev. č. MK ČR E 18793

Bankovní spojení: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., č. ú.: 520228009/2700

(podrobněji pro jednotlivé druhy úhrad uvedeno v sekci Úhrady na str. 11)

Za obsahovou stránku příspěvků a názory zde publikované odpovídají autoři jednotlivých textů.

KURZY A SEMINÁŘE KST ČR®

Kurzy práce s nástrojem CAT – SDL Trados studio pro začínající uživatele	17
12. letní Kroměříž – Tradiční intenzivní kurzy ve spolupráci s Justiční akademií	19
• Právnícká angličtina	20
• Právnícká francouzština	20
• Právnícká němčina	21

UDÁLOSTI A AKCE JINÝCH ORGANIZACÍ

Jeronýmovy dny on-line	22
------------------------------	----

CO VÁS MŮŽE ZAJÍMAT

Rozhovor Lidových novin se soudní tlumočníci	23
Průzkum k překladu právních termínů z češtiny do francouzštiny – 1. část	25
Situace soudních tlumočnicků v Německu	29
Soudních tlumočnicků ubývá	32
Rozhovor s arabistou	33

CO TLUMOČNÍK/PŘEKLADATEL DĚLÁ, KDYŽ PRÁVĚ NETLUMOČÍ/NEPŘEKLÁDÁ?

Michal Chuchút	35
----------------------	----

DOTAZY A ODPOVĚDI

Jak má soudní tlumočník v překladech matričních dokladů přepisovat mongolská jména?	36
Od ledna 2021 osoba jmenovaná podle starého zákona může jen tlumočit, anebo jen překládat?	36

KRÁTKÉ ZPRÁVY	37
---------------------	----

VÍTÁME NOVÉ ČLENY	38
-------------------------	----

GRATULUJEME JUBILANTŮM	39
------------------------------	----

INFORMACE PRO INZERENTY	40
-------------------------------	----

Pozn. redakce

Na následujících stránkách (str. 4–7) jsou uvedeny naléhavé dopisy organizací a zástupců tlumočnické obce institucím a představitelům České republiky, kterými tlumočníci a překladatelé vyjadřují nespokojenost a rozčarování nad tvorbou prováděcích vyhlášek k novému zákonu č. 354/2019 Sb.

Původní rozsah dopisů (2 až 3 strany) bylo nutno z technických důvodů graficky upravit pro umístění vždy na jednu stranu. Původní verze dopisů jsou uvedeny na webových stránkách KST ČR®.

1. 10. 2020

Úřad vlády ČR
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

k rukám předsedy vlády ČR

Na vědomí:
Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR,
Českomoravská komora odborových svazů

Vážený pane premiére,

v návaznosti na nadále se nelepšící epidemiologickou situaci u nás i v Evropě bych jménem Asociace konferenčních tlumočnicků s podporou sesterských organizací – Jednoty tlumočnicků a překladatelů a Komory soudních tlumočnicků ČR – rád poukázal na naši profesi – tlumočnictví a překladatelství, o které se příliš nemluví, na rozdíl např. od cestovního ruchu či pohostinství a ubytovacích služeb, ale která je současnou situací poškozena možná nejvíce.

Vzhledem k přetrvávajícímu omezování mobility, včetně mobility pracujících, z důvodu epidemie COVID-19, se naše profese dostala do obrovských problémů. Z podstaty námi vykonávané činnosti – tedy zprostředkování komunikace mezi různými jazyky hovořícími stranami – se již od března potýkáme se situací, kdy organizátoři ruší či nepořádají plánované mezinárodní konference, veletrhy, pracovní cesty atd. a alternativa, jako tlumočení on-line, je mnohdy z technických, organizačních či právních důvodů nemožná nebo nevyhovující. Ze stejných důvodů dochází i k výraznému poklesu poptávky po překladech.

Jsme si plně vědomi toho, že cílem přijímaných opatření u nás i v zahraničí je chránit lidské životy a veřejné zdraví. Rovněž jsme velice uvítali opatření v podobě kompenzačního bonusu pro OSVČ vypláceného na jaře, či odpuštění placení záloh na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, což celé řadě tlumočnicků a překladatelů umožnilo „přežít“ jaro i léto; nicméně s přícházejícím podzimem a druhou vlnou epidemie se naše situace v nadcházejících měsících nejen nezlepší, ale naopak, ještě zhorší. Pro mnohé z nás tak vyvstává otázka ekonomického přežití a, potažmo, dalšího setrvání v oboru.

Vláda ČR přijala celou řadu plošných opatření (jako např. Antivirus apod.), či cílených programů – např. kompenzace pro ubytovací zařízení. Tlumočníci a překladatelé měli možnost čerpat pouze plošnou podporu pro OSVČ, ta však s příchodem léta skončila bez náhrady. A proto apelujeme na vás, aby byla opatření přijata na jaře, tedy odpuštění plateb na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, jakož i finanční pomoc pro OSVČ, alespoň v těchto oborech zcela paralyzovaných omezením mobility, prodloužena nejméně do konce roku.

Dovolte mi závěrem zdůraznit, že tlumočníci a překladatelé, ač nejsou příliš vidět, hrají pro naši exportně orientovanou ekonomiku klíčovou úlohu. Čeština skutečně není ve světě příliš rozšířeným jazykem a pokud nechceme vést vládní, institucionální, obchodní či jiná setkání v omezené angličtině, budeme i do budoucna profesionální tlumočníky a překladatele potřebovat. Jsou to právě oni, kteří pomáhají našim firmám při uzavírání kontraktů se zahraničím, zástupcům státní správy při bilaterálních či evropských jednáních, doprovázejí naše exportéry. Na tlumočníky a překladatele budeme také spoléhat v průběhu blížícího se předsednictví České republiky v Radě EU. Nedopusťme, aby tyto vysoce kvalifikovaní a zkušení odborníci museli z existenčních důvodů svoji profesi opustit.

S uctivým pozdravem

Daniel Svoboda
Předseda Asociace konferenčních tlumočnicků

Amalaine Diabová
Předsedkyně Jednoty tlumočnicků a překladatelů
a Odborového svazu Jednota tlumočnicků a překladatelů

Eva Gorgolová
Předsedkyně představenstva Komory soudních tlumočnicků ČR

Iniciativa Za lepší zákon o soudních tlumočnících

Praha, 27. 10. 2020

OTEVŘENÝ DOPIS SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ MINISTRYNI SPRÁVEDLNOSTI ČR

Na vědomí:

Předseda vlády ČR, krajské soudy, státní zastupitelství, Policejní prezidium ČR, veřejný ochránce práv, Ministerstvo financí ČR, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR

Vážená paní ministryně,

vyjadřujeme rozčarování nad postupem ministerstva spravedlnosti v souvislosti s připravovanou vyhláškou o odměně a náhradách soudního tlumočnicka a soudního překladatele. Pracovní skupina soudních tlumočnicků pro legislativu se jako nepovinné připomínkové místo vyjadřovala k vyhlášce tak, jak ji ministerstvo předložilo k připomínkování dne 3. 8. 2020. V rámci tohoto připomínkování se vyslovila i k ustanovení § 3 odst. 1, který zněl následovně:

„Tlumočnickovi náleží za tlumočnický úkon za každou započatou hodinu při tlumočení z cizího jazyka do českého jazyka nebo naopak odměna ve výši 350 až 600 Kč a při tlumočení z cizího jazyka do cizího jazyka odměna ve výši 400 až 600 Kč.“

Pracovní skupina zde na základě letitých zkušeností z praxe navrhla stanovit odměnu pevnou částkou ve výši 600 Kč. Mnohá další připomínková místa považovala i tuto sazbu za nedostatečnou. Dne 21. 10. 2020 pracovní skupina obdržela od ministerstva vypořádání připomínek, kde se uvádí, že této připomínce nebylo vyhověno. Ministerstvo zároveň vyhovělo požadavku jak pracovní skupiny, tak například Úřadu veřejného ochránce práv, na vypuštění navrhovaného ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky, které mělo pro rok 2021 snižovat odměnu za tlumočnické a překladatelské úkony. Současně ale ministerstvo dne 22. 10. 2020 vložilo do Elektronické knihovny legislativního procesu (eKLEP) verzi vyhlášky pro jednání vlády, kde zní příslušné ustanovení § 2 odst. 1 takto:

Tlumočnickovi náleží za tlumočnický úkon za každou započatou hodinu při tlumočení z cizího jazyka do českého jazyka nebo naopak odměna ve výši 300 až 450 Kč a při tlumočení z cizího jazyka do cizího jazyka odměna ve výši 350 až 450 Kč.

Horní sazba odměny v nynější verzi pro vládu je tedy o 150 Kč (čtvrtinu) nižší než částka, ke které se vyjadřovala připomínková místa. Obdobně je tomu i v § 3 současně verze, tedy v ustanovení o odměně za písemný překlad. Zde navíc ministerstvo – opět potichu a bez možnosti připomínkování – odměnu reálně snížilo o další pětinu tím, že za normostranu považuje 1800 znaků bez mezer, ačkoli se normostranou podle ustálených zvyklostí rozumí 1800 úhozů, tj. znaků včetně mezer.

Považujeme za naprosto skandální, že ministerstvo uvádí připomínková místa v omyl a předkládá vládě sazby odměn, které se diametrálně odlišují od původního materiálu a k nimž se připomínková místa neměla možnost vyjádřit.

Musíme jednoznačně zopakovat, že navrhovaná odměna je neúnosně nízká a – v kombinaci se zvýšenými požadavky na soudní tlumočnický/překladatelský a administrativní náročností výkonu profese podle nové prováděcí vyhlášky – naprosto demotivující. Soudní tlumočníci pracují léta bez veřejného repectu za částky, které byly naposledy valorizovány před více než 15 lety a absolutně neodpovídají poměrům ani nárokům této činnosti, a to v naději, že s novým zákonem jim odměny umožní se touto vysoce kvalifikovanou profesí důstojně užít. Kvůli neochotě ministerstva odstranit neobhajitelné rozpětí tlumočnicků navíc neví předem, za jakou odměnu bude pracovat. Výsledkem této nejistoty budou jen spory.

Pracovní skupina soudních tlumočnicků vždy – i v době velkého rozhořčení profesní komunity nad špatným návrhem nového zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích – jednala s ministerstvem maximálně korektně a snažila se využít bohaté zkušenosti z praxe k tomu, aby profesní legislativa byla co nejlepším a návrhy ministerstva nevedly k likvidaci odvětví, bez kterého se orgány veřejné moci neobejdou. Současně vysvětlovala postoje ministerstva i v rámci profesní komunity a uklidňovala „horké hlavy“. Obáváme se, že náš kooperativní přístup vyšel zcela nazmar. Zároveň si tróufáme predikovat, že poslední kroky ministerstva vzbudí mezi soudními tlumočnickými vyhrcošenou negativní reakci, s jejímiž následky se budou potýkat samy orgány veřejné moci.

S pozdravem

Pracovní skupina soudních tlumočnicků pro legislativu (legislativa@soudni-tlumoctvici.cz)

Bc. Monika Boháčková

tlumočnice českého znakového jazyka, členka SNN v ČR

PhDr. Klára Bojarová

tlumočnice jazyka anglického a francouzského, členka výkonného výboru ASKOT

Dagmar De Blasio Denčiková

tlumočnice jazyka italského a slovenského s akreditací Velvyslanectví Italské republiky v Praze, místopředsdkyně KST ČR, členka JTP a zakládající členka jazykové instituce Società Dante Alighieri

doc. PhDr. Tomáš Duběda, Ph.D.

docent Ústavu translatologie Filozofické fakulty UK v Praze

Mgr. Katarzyna Filgasová

tlumočnice jazyka polského, místopředsdkyně výkonného výboru JTP, členka KST ČR, členka ASKOT

Mgr. Naďa Hynková Dingová, Ph.D.

tlumočnice českého znakového jazyka, vyučující Ústavu jazyků a komunikace neslyšících FF UK v Praze, členka ČKTJ, členka KST ČR, členka JTP

Mgr. Michal Chuchůt, LL.M.

tlumočnick jazyka německého, advokát, člen představenstva KST ČR, externí vyučující na katedře bohemistiky Pedagogické fakulty UJEP v Ústí n. L.

Mgr. Edita Jiráková, Ph.D.

tlumočnice jazyka ruského a mongolského, členka ASKOT a AUČJ, vyučující Ústavu jazykové a odborné přípravy UK v Praze, členka JTP, členka KST ČR

Mgr. Veronika Kapišová, Ph.D.

tlumočnice jazyka ruského, slovenského a mongolského, vyučující Ústavu asijských studií FF UK v Praze, členka JTP

Mgr. et Mgr. Ondřej Klbal

tlumočnick jazyka anglického a španělského, lektor tlumočení a právního překladu na katedře anglistiky a amerikanistiky a katedře romanistiky FF UPOL v Olomouci, lektor kurzů dalšího vzdělávání pro Justiční akademii, člen JTP, člen KST ČR

Mgr. Jana Klokočková

tlumočnice jazyka francouzského a rumunského, členka představenstva KST ČR, členka JTP, členka ASKOT

Mgr. Jiří Kocourek

tlumočnick jazyka vietnamského, člen KST ČR a AMČR, externí vyučující komunitního tlumočení na Ústavu Dálého východu FF UK v Praze, předseda South-East Asia – liaison (SEA-I)

Mgr. Ina Maertens

tlumočnice jazyka anglického a ruského, externí vyučující Ústavu translatologie FF UK v Praze, členka ASKOT, členka KST ČR

Mgr. Hanna Marciniak

tlumočnice jazyka polského, členka KST ČR

Mgr. Silvie Marinová, M.A.

tlumočnice jazyka anglického, bulharského, německého a ruského, členka ASKOT, zakládající členka JTP, členka KST ČR

Mgr. Bc. Pavel Mašarák

tlumočnick jazyka německého, člen JTP, člen KST ČR

Mgr. et Mgr. Krystína Shyanok

tlumočnice jazyka ruského a běloruského, členka KST ČR

PhDr. Ilona Šprcová, MBA

tlumočnice jazyka ruského a anglického, členka představenstva KST ČR, členka ASKOT, členka JTP

PhDr. Zuzana Stašová

tlumočnice jazyka francouzského a ruského, členka výkonného výboru ASKOT

Mgr. Catherina Van den Brinková Štifterová

tlumočnice jazyka anglického, nizozemského a německého, členka KST ČR a JTP

Zúčastněné organizace: ASKOT – Asociace konferenčních tlumočnicků, ČKTJ – Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, KST ČR – Komora soudních tlumočnicků ČR, SNN v ČR – Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, Iniciativa Za lepší zákon o soudních tlumočnících

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 19. listopadu 2020
Č. j. MSP-590/2020-LO-DOT/3

Vážení,

dovoluji si reagovat na Váš otevřený dopis ve věci odměn soudních tlumočnicků a soudních překladatelů. V první řadě bych se chtěla vyjádřit k problematice definice normostrany, konkrétně počtu znaků na stránku u písemného překladatelského úkonu. Zde v rámci vypořádání připomínek došlo k nechtěnému posunu způsobenému tím, že původní text rozeslaný do připomínkového řízení („1 500 **bez mezer**“) měl být nahrazen standardnější definicí normostranky („1 800 znaků **včetně mezer**“). Číslovka byla změněna, ale omylem zůstala zachována původní část textu („**bez mezer**“). Zde Vám nicméně mohu dát pozitivní zprávu v tom, že ve spolupráci s komisí Legislativní rady vlády byl tento problém úspěšně odstraněn a napříště bude užitá obvyklá definice normostrany jakožto „1 800 znaků včetně mezer“.

Co se týče obecného nastavení výše odměn, rozumím Vašemu rozčarování. Ráda bych však zdůraznila, že ze strany Ministerstva spravedlnosti se v žádném případě nejednalo o snahu Vás uvést v omyl. Materiál, který byl rozeslán do připomínkového řízení, vycházel ze sazby odměny, která byla uvedena v závěrečné zprávě o hodnocení dopadů regulace, jež doprovázela návrh zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích (srov. <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSAU8C744E>; konkrétně se kalkulovalo se sazbou 300–550 Kč za hodinu tlumočení), přičemž dokonce navrhovaná sazba odměny od 1. ledna 2022 tuto částku převyšovala (350–600 Kč).

Ministerstvo spravedlnosti také ve svých jednáních s Ministerstvem financí uplatňovalo požadavek na alokaci odpovídajícího objemu finančních prostředků, který by odpovídal předmětné částce odměn tlumočnicků a překladatelů (spolu s částkou odměny znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů). Nicméně výsledná jednání dopadla tak, že ze strany Ministerstva financí byla odsouhlasena alokace pouze části prostředků a v tomto duchu Ministerstvo financí uplatnilo k navrhované vyhlášce o odměnách tlumočnicků a překladatelů, jakož i k navrhované vyhlášce ke znaleckému zásadní připomínku (srov. <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSBS2G6MJL>). S ohledem na to, že ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet republiky je dle kompetenčního zákona Ministerstvo financí, nezbylo Ministerstvu spravedlnosti než předmětné připomínce vyhovět, a zvolit takovou variantu, jež vyžaduje vynaložení nákladů, které jsou v možnostech veřejných rozpočtů. V tuto chvíli tedy Ministerstvo spravedlnosti více učinit nemůže.

Nicméně ráda bych Vás ubezpečila, že v souladu se závazkem přezkumu účinnosti regulace tlumočnického a překladatelského zákona Ministerstvo spravedlnosti počítá rovněž s vyhodnocováním účinnosti prováděcích předpisů k němu. K tomu by mj. měla být využita i data zjištěná z vyúčtované a přiznané odměny a náhrad výdajů za výkon tlumočnické a překladatelské činnosti (jakož i znaleckého). Dle toho pak budou podniknuty i další případné kroky.

Na závěr bych Vám chtěla poděkovat za dosavadní spolupráci, které si velmi vážím. Je mi líto, že ne vždy je možné zajistit všestrannou spokojenost. Přesto si dovoluji vyjádřit naději, že budeme v naší konstruktivní spolupráci nadále pokračovat. Ráda bych Vás ujistila, že práci soudních tlumočnicků a soudních překladatelů nesmírně oceňuji.

S pozdravem

Pracovní skupina soudních tlumočnicků pro legislativu
za pracovní skupinu:
Vážená paní
Mgr. Edita Jiráková, Ph.D.
legislativa@soudni-tlumocnictvi.cz

Mgr. Marie Benešová

Ministerstvo spravedlnosti ČR

Elektronicky podepsáno: 19. 11. 2020 15:51:01

T=Ministrině spravedlnosti ČR, SERIALNUMBER=P704299,

G=Marie, SN=Benešová, CN=MGR. Marie Benešová, OU=02301,

O=Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti

Praha, 23. listopadu 2020

OTEVŘENÝ DOPIS PRACOVNÍ SKUPINY SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ MINISTRYNI FINANČÍ ČR

Na vědomí: předseda vlády ČR pan Ing. Andrej Babiš, ministryně spravedlnosti ČR paní Mgr. Marie Benešová

Vážená paní ministryně,

dovolujeme si Vás oslovit otevřeným dopisem ve věci odměn soudních tlumočnicků a soudních překladatelů.

V první řadě bychom chtěli konstatovat, že spolupracujeme s rezortem Ministerstva spravedlnosti na funkčním nastavení podmínek výkonu činnosti soudních tlumočnicků a soudních překladatelů v souladu s nově přijatým zákonem o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích. Nová úprava vycházela z požadavku větší a přísnější regulace, přičemž také předpokládala zvýšení odměn, jejichž poslední úprava proběhla naposledy v roce 2002.

Po zveřejnění navrhované výše odměn jsme však museli konstatovat absolutní rozčarování a v tomto smyslu jsme otevřeným dopisem oslovili ministryni spravedlnosti. Tento dopis jsme Vám zaslali na vědomí. Ministryně spravedlnosti nás dopisem ze dne 19. listopadu ujistila, že našemu rozčarování rozumí, a uvedla, že materiál, který byl rozeslán do připomínkového řízení, vycházel ze sazby odměny, která byla uvedena v závěrečné zprávě o hodnocení dopadů regulace, jež doprovázela návrh zákona o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích (srov. <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSAU8C744E>); konkrétně se kalkulovalo se sazbou 300–550 Kč za hodinu tlumočení, přičemž navrhovaná sazba odměny od 1. ledna 2022 tuto částku převyšovala (350–600 Kč).

Dále pak paní ministryně Benešová uvádí, že Ministerstvo spravedlnosti také ve svých jednáních s Ministerstvem financí uplatňovalo požadavek na alokaci objemu finančních prostředků, který by odpovídal předmětné částce odměn tlumočnicků a překladatelů. Nicméně Ministerstvo financí uplatnilo k navrhované vyhlášce o odměnách tlumočnicků a překladatelů zásadní připomínku (srov. <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSBS2G6MJL>). S ohledem na to, že ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet republiky je dle kompetenčního zákona Ministerstvo financí, nezbylo podle paní ministryně Benešové Ministerstvu spravedlnosti než předmětné připomínce vyhovět.

Obrácíme se proto na Vás abyste v situaci, kdy se materiál nachází v Legislativní radě vlády ČR, vyhověla alespoň požadavkům na výši odměn, které původně navrhovalo Ministerstvo spravedlnosti, a to z několika důvodů:

- Stávající návrh sazby odměny nedosahuje ani minimální úrovně, s kterou před třemi lety kalkulovala zpráva o dopadu nové regulace.
- Soudní tlumočníci a soudní překladatelé nemají od státu zajištěn trvalý příjem, na druhou stranu musí hradit veškeré náklady spojené s realizací tlumočení a překladů, které obnáší i čas věnovaný na jejich přípravu, vyhotovování druhopisů, administrativní agendu. Zároveň zákon zvyšuje pokuty za danou činnost a vyžaduje nemalé administrativní zatížení.
- Jedná se o vysoce kvalifikovanou činnost prováděnou často ve stresových situacích, která má dopady přímo na práva a svobody zúčastněných osob.
- Zároveň platí, že tyto sazby zůstanou v platnosti řadu let, během nichž dojde k další inflaci a dalšímu propadu reálné výše odměny za velice náročnou práci soudních tlumočnicků a soudních překladatelů, jejichž činnost a příjmy jsou dopady COVID-19 velmi negativně postiženy.

Jako problematické shledáváme samotné stanovení odměny rozpětím, které přináší netransparentnost v rozhodování orgánů veřejné moci a zcela vágně určuje výši nárokované odměny na straně tlumočnicka. Zcela nepřijatelné jsou pak částky, s kterými se v rozpětí pracuje – dolní sazba 300 Kč je dokonce nižší než horní rozpětí sazby platné v minulosti. V každém případě neodráží reálné náklady, potřebnou odbornost, její udržování a průběžné zvyšování, a už vůbec nereaguje na současnou krizovou situaci. Je tedy jednoznačně nepřijatelné.

Na rozdíl od odůvodnění paní ministryně spravedlnosti jsme přesvědčeni, že přiznání důstojné a Ministerstvem spravedlnosti odůvodněné původně navrhované výše odměn soudním tlumočnickům nezpůsobí významný dopad na státní rozpočet.

A z hlediska nepříliš početné skupiny soudních tlumočnicků a překladatelů půjde, v případě Vašeho kladného stanoviska, o velice významný signál, že stát tuto skupinu nepřehlídí a po bezmála dvaceti letech naplňuje dlouho odkládané sliby.

V případě Vaší ochoty jsme připraveni okamžitě se s Vámi sejit k jednání. V případě ponechání současné navrhované výše odměn, může být ohrožena dostupnost soudních tlumočnicků, kvalita poskytovaného tlumočení a poškozena práva účastníků řízení.

S pozdravem a poděkováním za Vaši pozornost

Pracovní skupina soudních tlumočnicků pro legislativu

VÁNOČNÍ STESK BÁSNÍKŮ

V čase, jenž odvrhuje mudrce, víly, včely,
hluboké kořeny, vznešenost, pokoru,
žal básníků se sráží do slz jmelí
a po obloze stéká nahoru,

kde ruce Ježíškovi popláče a zlobá,
(zrovna když balí dárky pro děti),
aby tam za nás poděkoval smrkům, rybám ...
I Vánoce mají své sekry, nože a oběti.

Stesk básníků se sráží v bílou páru,
kterou za mrazu vydechujeme z úst.
A jsou to němé verše o bolesti a žáru,
jimiž jsme mohli povyrůst.

Aspoň až Vánoce nám zase odzátkují
archivní víno vzpomínek,
vychutnejme pár veršů, které plují
kolem nás – aniž to tušíme.

Vychutnejme i poezii gesta,
kočičí mléčný tanec z pohody.
Uštipování ořechového těsta,
probouzení tajících vloček zpátky do vody.

Vánoce jako dlouhé zlaté vlasy
učesme pohlazením jak hřebenem
a každý z nás ať do dna vychutná si
to jejich kouzlo z lásky stvořené.

*Jitka Badoučková,
soudní tlumočnice jazyka italského, překladatelka,
básniřka a dlouholetá členka KST ČR®*

Přejeme spokojené Vánoce, pocit hrdosti nad prožitým rokem a šťastný nastávající rok 2021.

Akce KST II. pololetí 2020 – konané, plánované i zrušené

19. 9. 2020 26. 9. 2020 10. 10. 2020	Kurz práce s CAT TRADOS pro začátečníky Praha 1, Hybernská 3 <i>Školitel: PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D., Ústav translatologie FFUK, odborný asistent ÚTRL</i>
30. 9. 2020 SVÁTEK SV. JERONÝMA	Mše svatá za tlumočníky a překladatele kostel sv. Petra na Starém Městě pražském <i>Sloužil: P. Lukáš Lipenský, O.Cr. Zpěvem doprovázel vokální sbor Gontrassek pod vedením Jana Bati</i>
6.–7. 11. 2020	Blok KST ČR „Nový zákon a vyhlášky“ – v rámci akce Jeronýmovy dny (JTP) <i>Uskutečněno on-line (streamováno)</i>
14. 11. 2020 21. 11. 2020	Kurz práce s CAT TRADOS pro začátečníky <i>ZRUŠENY v důsledku protikoronavirových opatření</i>
21. 11. 2020	Česko-španělský terminologický seminář <i>ZRUŠEN v důsledku protikoronavirových opatření</i>

Aktuální verze vyhlášek k novému zákonu č. 354/2019 Sb. zveřejněné MSp jsou k dispozici na webu KST ČR (záložka Legislativa).

www.tlumocnici.justice.cz

Jedná se o nový portál Ministerstva spravedlnosti ČR pro soudní tlumočníky a soudní překladatele, jehož účelem je seznámit jak soudní tlumočníky a soudní překladatele, tak i širší veřejnost s novou právní úpravou – zákonem č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích – účinnou od 1. 1. 2021.

Portál bude průběžně doplňován tak, aby obsahoval informace zejména o postupu licencování, povinnostech soudních tlumočnicků a soudních překladatelů a podmínkách pro výkon jejich činnosti, znění příslušných právních předpisů a odpovědi na frekventované dotazy.

Akce KST plánované na I. pololetí 2021

Termíny, způsob a místo konání budou upřesněny, sledujte web KST ČR®

6. 3. 2021

Daňový seminář

Senovážné nám. 23, Praha 1

Přednášející: daňový poradce pan Mgr. Ing. Miloslav Hnátek

6. 3. 2021

Členská schůze KST ČR® (dříve valná hromada)

Senovážné nám. 23, Praha 1

Tato členská schůze v roce 25. výročí existence Komory bude volební a rovněž bude nutno změnit stanovy podle nového zákona účinného od 1. 1. 2021.

Těšíme se na hojnou aktivní účast i kandidátky do orgánů – představenstva a kontrolní komise.

(termín bude upřesněn)

Česko-španělský terminologický seminář

Senovážné nám. 23, Praha 1

„Specifické problémy překladu vybrané právní terminologie se zaměřením na oblast trestního a občanského práva, a specifika soudního tlumočení“

Plánovaní přednášející: PhDr. Jana Pešková, Ph.D., Ústav romanistiky FF Jihočeské univerzity České Budějovice, PhDr. Mgr. Petra Mračková Vavroušová, Ph.D., vyučující Ústavu translatologie FF UK a tlumočnice španělského jazyka

18.–19. 3. 2021

Využití technologií v oblasti soudního tlumočení a právního překladu

Řím

20. 3. 2021

Valná hromada EULITA

Řím

10. 4. 2021

Česko-ruský terminologický seminář

Senovážné nám. 23, Praha 1

23.–25. 4. 2021

Česko-anglický terminologický seminář

Přední Labská, Špindlerův Mlýn

19.–23. 7. 2021

Pětidenní kurzy – občanskoprávní/obchodněprávní terminologie

německá terminologie, francouzská terminologie, anglická terminologie

Kroměříž, Justiční akademie

JAK TO VIDĚL VLADIMÍR RENČÍN

S laskavým svolením autora

UMÍM ŘÍCI KANURITSKY VĚTU VŠECHNA ZVÍŘATA Z BUSÉ HO PŘÍŠLA POZDRAVIT. DAZI DABA KARAGAVE SAMMASO LEZA SHIGA LEFAGADA. ALE UŽ PĚDEŠÁT LET MARNĚ ČEKAM NA JEJÍ POUŽITÍ V PRAXI.

WEBOVÉ STRÁNKY KST ČR® POSKYTUJÍ CELOU ŘADU MOŽNOSTÍ... www.kstcr.cz

- informace o zajímavých vzdělávacích akcích – **přihlaste se k odběru newsletteru.**
- možnost účasti na zajímavém semináři – **využijte on-line automatizovaný přihlašovací systém.**
- možnost porady s kolegy – **staňte se členem Komory a přihlaste se do „poradního chatu“.**
- informace o obsahu interních sdělení – **jste-li řádným členem KST ČR, vstupte do sekce pro členy.**
- informace pro Vaše potenciální nové zákazníky – **pravidelně aktualizujte své kontakty ve veřejném seznamu tlumočnicků KST ČR.**
- minulá vydání bulletinu Soudní tlumočník – **uvedena v barevné verzi na webu Komory.**

ÚHRADY ČLENSKÝCH A JINÝCH PŘÍSPĚVKŮ A SPONZORSKÝCH DARŮ

Úhrady akcí komory (semináře, kurzy, donace atd.)

č. ú.: 2104417790/2700

UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.

IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790

SWIFT (BIC): BACXCZPP

Úhrady členských příspěvků (splatnost do 31. ledna daného roku)

č. ú.: 520228009/2700

UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.

IBAN: CZ46 2700 0000 0005 2022 8009

SWIFT (BIC): BACXCZPP

Úhrady ze zahraničí v českých korunách

č. ú.: 2200655262/2010, Fio banka, a. s.

IBAN: CZ23 2010 0000 0022 0065 5262

SWIFT (BIC): FIOBCZPPXX

Úhrady v eurech

č. ú.: 2501389295/2010, Fio banka, a. s.

IBAN: CZ13 2010 0000 0025 0138 9295,

SWIFT (BIC): FIOBCZPPXX

Členům Komory soudních tlumočnicků ČR připomínáme, že roční členský příspěvek má být uhrazen vždy předem, nejpozději do 31. ledna každého roku.

JAK SHRNOT JEDNÁNÍ O VYHLÁŠKÁCH K NOVÉMU ZÁKONU O SOUDNÍCH TLUMOČNÍCÍCH A SOUDNÍCH PŘEKLADATELÍCH?

Od mírného optimismu k absolutnímu rozčarování. Můžeme být spokojeni?

Komunikovalo Ministerstvo spravedlnosti se soudními tlumočníky v průběhu přípravy vyhlášek k novému zákonu? Splňuje materiál ve stávající podobě představu tlumočnicků a překladatelů a ob stojí v praxi?

Edita Jiráková

Ačkoli finální hodnocení dopadu nového zákona a všech vyhlášek bude možné až s odstupem času, je vhodné připomenout, jak vypadala samotná jednání, zda s tlumočníky a překladateli byly nové předpisy konzultovány a zda skutečně všem aktérům jde o stejnou věc, tedy zkvalitnění a modernizaci právních předpisů, o zlepšení dostupnosti a kvality naší činnosti, odstranění zbytečné administrativy a nastavení rovných podmínek a spravedlivé odměny.

Vznik zákona č. 354/2019 Sb., (zákon o soudních tlumočnících a soudních překladatelích) provázela velká nespokojenost v řadách odborníků především z důvodu nárůstu restrikcí a administrativní zátěže. Některá ustanovení se podařilo zmírnit novelou ze dne 18. března 2020, která mimo jiné vypouští povinnost povinného pojištění, archivace veškerých úkonů v písemné podobě a mírně snižuje pokuty, které ale i tak zůstávají likvidační.

Nový zákon přesto řadu nových povinností přináší, a to jednak požadavky na doplnění vzdělání, složení nové vstupní zkoušky, nutnost používat datovou schránku (která nám bude automaticky zřízena MV), vedení elektronické evidence na portálu tlumočnicka pod Ministerstvem spravedlnosti (MSP), či náležitosti elektronického podpisu a elektronického časového razítka. Spolu s novým zákonem mělo dojít také k sedmnáct let odkládané pouhé valorizaci odměn.

Do jednání o nových prováděcích předpisech proto tlumočníci vstupovali s vědomím toho, že se jich dotknou nové povinnosti, ale také s tím, že se konečně dočkají dlouho slibovaného adekvátního ohodnocení své práce.

První vyhláška

Jednání hned v počátku zkomplikovala epidemiologická situace. Jarní lock-down se odehrál právě v době, kdy vstoupila

v platnost novela tlumočnického zákona, a Ministerstvo spravedlnosti přistoupilo k práci na prováděcí vyhlášce.

Zde je třeba zmínit, že předběžná podoba prováděcí vyhlášky byla známa již od roku 2017, protože návrh zákona šel do Poslanecké sněmovny již s touto přílohou. Pracovní skupina proto seznámila Ministerstvo spravedlnosti se svými zásadními připomínkami k vyhlášce ještě předtím, než došlo ke schválení novely.

Ministerstvo spravedlnosti však vyčkávalo až do jara 2020 a poté pracovní skupinu vyrozumělo, že sice jednání se soudními tlumočníky mělo v plánu, ale vzhledem k epidemické situaci jej není možné uskutečnit. Pracovní skupinu soudních tlumočnicků MSP zařadilo mezi „nepovinná připomínková místa“ a další komunikace probíhala elektronicky. Postupně jsme ministerstvu zaslali připomínky s rozsáhlými odůvodněními ke všem návrhům.

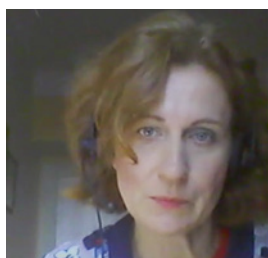
Ministerstvo spravedlnosti uspořádalo s pracovní skupinou **2. 10. 2020 online vypořádací jednání, kde se diskutovala finální podoba prováděcí vyhlášky**, upravující povinnosti tlumočnicka a překladatele, průběh nové vstupní zkoušky, odbornou kvalifikaci, náležitosti úkonů či jejich evidenci. Z tohoto hlediska je třeba ocenit, že se Odbor profesní legislativy Ministerstva spravedlnosti připomínkami tlumočnicků a překladatelů zabýval a na řadě míst jim zcela či částečně vyhověl (průběh vstupní zkoušky, rozsah údajů uváděných na doložce a v evidenci, sjednocení vzhledu průkazů, zjednodušení vydávání pečeti pro větší počet jazyků, vypuštění formulací o doslovném či tzv. přesném překladu, doplnění revizí překladatelského a tlumočnického úkonu atd.).

V jiném případě se MSP zavázalo vydat závazný pokyn. Jedná se o úpravu požadavku na ukončené vysokoškolské

vzdělání pro všechny tlumočníky a překladatele bez rozdílu, jak je uvedeno v zákoně.

V případě tlumočnicků českého znakového jazyka by tento zákonný požadavek znamenal, že soudním tlumočnickem může být výhradně absolvent Ústavu jazyků a komunikace neslyšících na FFUK. Většina tlumočnicků českého znakového jazyka (ČZJ) se však rekrutuje z řad absolventů oboru Tlumočnictví českého znakového jazyka na vyšší odborné škole a tito tlumočníci by najednou přestali splňovat odborné a kvalifikační požadavky k výkonu činnosti. Jelikož vyhláška nemůže měnit zákon, nebylo možné pro tlumočníky ČZJ ve vyhlášce udělat výjimku. **Tato otázka, jak zaznělo na jednání, bude řešena závazným pokynem MSp.**

O nových povinnostech vyplývajících z nového zákona a prováděcí vyhlášky přednášel na Jeronýmových dnech člen představenstva KST ČT, kolega a advokát Mgr. M. Chuchút, LL.M. **Jeho prezentace je ke zhlédnutí na www.kster.cz v záložce Profesní informace.**

E. Jiráková, členka KST ČR[®] a Pracovní skupiny soudních tlumočnicků pro legislativu, při on-line jednání o nových vyhláškách

Druhá vyhláška

Druhou samostatnou vyhláškou k novému zákonu je „*Vyhláška, kterou se stanoví potřebná úroveň znalosti českého jazyka a rovnocenné jazykové zkoušky pro výkon tlumočnické činnosti*“, kterou připravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Také k této vyhlášce se pracovní skupina soudních tlumočnicků vyslovovala, a to především z toho důvodu, že podle § 1 této vyhlášky: „*K výkonu tlumočnické činnosti se požaduje znalost jazyka alespoň na úrovni C1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, což odpovídá úrovni pokročilého uživatele.*“

A zároveň § 2 této vyhlášky upřesňuje, že za rovnocennou zkoušku je považována jednak maturita z českého jazyka a literatury, státní zkouška z českého jazyka, ale také „absolutorium vykonané na vyšší odborné škole“ bez další specifikace.

Pracovní skupina tento návrh připomínkovala v tom smyslu, že předpis nezachovává princip rovného přístupu, jelikož na uchazeče o tlumočnickou činnost, jejichž rodným jazykem není jazyk český, klade výrazně nižší nároky oproti uchazečům s češtinou jako rodným jazykem. Ti totiž nemohou znalost cizího jazyka doložit absolvováním zahraniční školy libovolného směru, nýbrž pouze speciálními státními jazykovými zkouškami (překladatelskými, resp. tlumočnickými) či VŠ studiem filologického oboru.

V době přípravy tohoto článku pro aktuální číslo ST (listopad 2020) je návrh vyhlášky MŠMT stále v připomínkovém řízení.

Všechny vyhlášky nabydou účinnosti od 1. 1. 2021, a je tedy velice nešťastné, že dva měsíce před datem účinnosti ještě není znám jejich finální obsah ani podoba.

Třetí vyhláška

Třetí vyhláškou k novému zákonu je vyhláška o odměnách a náhradách, která přináší obrovské rozhořčení. **K této vyhlášce neproběhlo s pracovní skupinou žádné jednání.**

Pracovní skupina zaslala Ministerstvu spravedlnosti písemné připomínky k návrhu vyhlášky, ve kterém bylo uvedeno rozpětí odměn 350–600 Kč za hodinu tlumočení a 300–500 Kč za stranu překladu.

V materiálu, který Ministerstvo spravedlnosti dne 22. 10. 2020 postoupilo Legislativní radě vlády a pracovní skupině ho zaslalo pouze na vědomí, se dozvídáme, že:

- *sazba ve stejné výši za stranu překladu i za hodinu tlumočení,*
- *nadále zůstává rozpětí a není stanovena jednotná základní sazba (což tlumočníci již 17 let požadují),*
- *rozpětí sazeb je vůči původnímu materiálu sníženo na 300–450 Kč, přičemž stanovení konkrétní sazby je podmíněno mírou potřebných odborných znalostí (v rozporu se zákonem, který míru potřebných odborných znalostí jednoznačně specifikuje),*
- *sazba v předkládané odměňovací vyhlášce je nižší nejen oproti návrhu z letošního jara, ale je dokonce nižší než odměna uvedená v návrhu vyhlášky z roku 2017, který byl zaslán do Poslanecké sněmovny Parlamentu spolu s návrhem zákona, tedy nižší než v materiálu, s nímž pracovali legislativci, když zákon schvalovali a z nějž při tvorbě zákona vycházeli. V návrhu vyhlášky pro Poslaneckou sněmovnu z roku 2017 byla navržena horní sazba odměny za hodinu tlumočení ve výši 550 Kč,*
- *na podzim roku 2020, po dalších letech bez valorizace, vyhláška uvádí horní hranici odměny za hodinu tlumočení pouhých 450 Kč a kromě toho zavádí srazku 20 % za takzvané jednoduché úkony;*
- *odměnu za překlad nová vyhláška fakticky snižuje o další šestinu naprosto skandálním přepočtem normostran¹, který odporuje veškerým světovým standardům a normám. Za normostranu nově pokládá 1 800 znaků bez mezer (oproti obecně chápáným 1 800 znakům s mezerami, tj. 30 řádků po 60 úhozech, což je ostatně zakotveno i v současné jednotné vyhlášce č. 37/1967 Sb.);*

Závěr

Jak tedy shrnout jednání o vyhláškách, které budou doprovázet nový zákon? Od mírného optimismu k absolutnímu rozčarování.

Vzhledem k epidemické situaci probíhala jednání s Ministerstvem spravedlnosti ohledně prováděcí vyhlášky korektně. Příprava vyhlášky rámcově splnila očekávání, ačkoli některé naše připomínky (vstupní zkouška, pečť, průkaz, kvalifikační požadavky, obsah doložky, způsob evidence, revize úkonů, elektronický úkon) byly zohledněny jen částečně.

V případě vyhlášky o rovnocenných zkouškách, kterou připravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, neproběhlo s pracovní skupinou soudních tlumočnicků žádné vypořádací řízení a stanovisko MŠMT tudíž dosud neznáme.

Třetí, a z hlediska tlumočnicků a překladatelů klíčový, předpis o odměně a náhradách za výkon tlumočnické a překladatelské činnosti, který připravuje Ministerstvo spravedlnosti, **nebyl s tlumočníky konzultován vůbec.**

Příprava odměnové vyhlášky absolutně nesplňuje naše představy, odporuje návrhu vyhlášky, který šel v roce 2017 do Poslanecké sněmovny, i návrhu, který MSp zaslalo do připomínkového řízení na jaře 2020.

Návrh vyhlášky zavádí srážku 20 % za jednoduché úkony, absurdně vypočítává normostranu překladu v neprospěch překladatelů. Na této vyhlášce lze pozitivně hodnotit snad jen to, že akceptuje připomínku pracovní skupiny a doplňuje odměnu za další vyhotovení překladu. Ministerstvo spravedlnosti se ve vypořádání připomínek odvolává na to, že v otázce odměn vyhovělo požadavkům Ministerstva financí, které zamítlo zvyšování rozpočtových výdajů. **Soudní tlumočníci jsou však součástí justice v širším slova smyslu a oprávněně očekávají, že za ně bude Ministerstvo spravedlnosti bojovat.**

Pracovní skupina soudních tlumočnicků v reakci na zveřejnění návrhu odměnové vyhlášky zaslala otevřený dopis ministryni spravedlnosti ČR, paní Marii Benešové, zároveň požádala o jednání. Stejnou výzvu k jednáním adresovali soudní tlumočníci ministryni financí ČR, paní Aleně Schillerové.

Pozn. 1) Se zněním otevřeného dopisu – ale i s odpovědí paní ministryně Benešové – se můžete seznámit na stranách 5 a 6 tohoto čísla. Z odpovědi paní ministryně vyplývá, že se vyjasnilo alespoň nedorozumění s definicí normostrany a byla přislíbena oprava.

Pojištění pro členy Komory soudních tlumočnicků ČR

Členům KST ČR nabízíme mimořádně výhodné podmínky profesního pojištění s nadstandardním rozsahem pojistné ochrany pro Vaši profesi. Zajistíme však i komplexní služby ve všech ostatních oblastech pojištění. Díky dlouholetým zkušenostem a vyjednávací síle Vám můžeme nabídnout ty nejlepší podmínky na trhu. Jednáme vždy ve Vašem zájmu – spolehlivě, rychle a efektivně.

- Jsme partnerem KST ČR již od roku 2005 a specialistou na pojištění profesní odpovědnosti
- Známe specifika Vaší profese a zohledníme je v nastavení pojistné smlouvy
- Vaše smlouvy připravíme, pravidelně je aktualizujeme a staráme se o jejich administraci
- Rychle a profesionálně pomáháme s likvidací případných škod
- Jsme součástí RENOMIA GROUP, největší skupiny pojišťovacích makléřů v ČR

WI-ASS ČR
pojišťovací makléř

Vždy ve Vašem zájmu.
www.wiass.cz

Z ČEHO PLYNE ZNAČNÉ ROZČAROVÁNÍ SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ NAD TVORBOU PROVÁDĚCÍCH VYHLÁŠEK?

Zástupci tlumočnické obce jednali s tiskovými médii o situaci, kdy se na MSp tvoří nové prováděcí vyhlášky k novému zákonu o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, ale s výsledným zněním je tlumočnická obec velmi nespokojena a u tlumočnicků se dostavuje značné rozčarování. Uvádíme vyjádření pro Deník N

Pavel Mašarák

Vážená paní redaktorko,

chápu Vaše vyjádření, že článek nemůže stát jen na informacích o odměnách. Zkusím proto současný stav soudního tlumočnictví popsat v obecnějších „lidských“ souvislostech.

Soudní tlumočníci se budou od ledna řídit novými předpisy (zákon + prováděcí vyhláška + vyhláška o odměňování):

- **nároky na výkon tlumočnické činnosti výrazně vzrostou (avšak po formální, nikoli odborné stránce),**
- **tlumočnickům přibude administrativních povinností,**
- **přísnější bude i kontrola, centralizovaná u nově zřízeného oddělení na Ministerstvu spravedlnosti,**
- **penalizovány budou zejména formální, nikoli odborné prohřešky (v některých případech bude tlumočnickům hrozit pokuta až 300 tisíc Kč).**

To v kombinaci s nízkými odměnami a jejich nejistou výší (tlumočnick kvůli rozpětí odměny a možnosti snížení neví, jaká odměna mu po vykonání úkonu bude přiznána úředníkem-neodborníkem) bude mít za následek, že mnoho soudních tlumočnicků této činnosti úplně zanechá, nebo se nechají zapsat jen jako překladatelé písemných dokumentů.

Soudní tlumočnick žije ve stavu permanentní pohotovosti: máme být **k dispozici orgánům veřejné moci 24 hodin denně po 365 dní v roce včetně svátků a víkendů**. Ano, i v těchto dnech dochází k páčání trestných činů, dopravním nehodám či jiným situacím, kdy je soudní tlumočnick urgentně zapotřebí.

U některých menších jazycích je už nyní tlumočnicků velmi málo (jednotlivci na celou ČR) a jejich motivace splnit povinnosti spojené s novými předpisy (vysoké náklady x nízké odměny + přísná kontrola bazírující na formalitách) bude mizivá. Samostatnou kapitolou jsou pak tlumočnicki znakového jazyka, kterým hrozí úplná likvidace,

přičemž se jedná i o sociální službu, bez které se neslyšící neobejdou.

V praxi to povede například k tomu, že pokud policie zadrží cizince (cizinci v ČR páčají dle NSZ cca 10 % trestné činnosti) a poběží jí lhůta 48 hodin, během níž musí podezřelého postavit před soud, nebo propustit ze zadržení, nemusí vůbec tlumočnicka sehnat (už nyní je to obtížné) a podezřelého pachatele trestného činu bude muset propustit na svobodu. Právo zadrženého hájit se v jazyce, kterému rozumí, je přitom základním právem garantovaným nejen ústavním pořádkem, ale i mezinárodními úmluvami. Pracovníci Ministerstva spravedlnosti, které jsme na rizika mnohokrát upozorňovali, na to reagovali tak, že státní orgán má v takovém případě možnost ustanovit nějakou osobu znalou jazyka jednorázově, nikoli tedy soudního tlumočnicka. U takové osoby ale nejsou splněny nároky kladené na soudního tlumočnicka (kvalifikace, profesionální chování). Jak to může dopadnout, je patrné ze situace v Rakousku, kde mají podobné problémy a chyby tzv. laických tlumočnicků tam už vedly například k tomu, že bylo nutné opakovat celé řízení, nemluvě pak o problémech spojených s mlčenlivostí a nestranností, pokud jde o „tlumočnicka“ z cizojazyčné komunity.

Soudní tlumočnicki však nepotřebují jen státní orgány, ale i občané, kteří si tlumočnicka jednorázově ustanovit nemohou. Pokud například snoubenci, z nichž jeden je cizinec a neovládá češtinu, neseženou soudního tlumočnicka, svatbu mít nebudou (už před svatbou navíc potřebují překlady dokumentů pro matriční úřad, které může vyhotovit jen soudní tlumočnick). Totéž platí např. pro uznání otcovství a uvedení jména otce dítěte v jeho rodném listu, pokud rodiče dítěte nejsou sezdáni a jeden z nich je cizinec.

Pracovníci Ministerstva spravedlnosti neoficiálně připouštějí, že odměny jsou nízké, a spoléhají (jak přiznali

v kuloárních rozhovorech) na to, že si to tlumočníci „vynahradí“ na zakázkách pro soukromé osoby (např. ty snoubence), kde se odměna neurčuje vyhláškou, ale smluvně. Proč by ale měla nevěsta nebo třeba student odjíždějící na studia do zahraničí kompenzovat vyšší platbou to, co má financovat stát? V původním návrhu vyhlášky o odměňování byla dokonce na rok 2021 stanovena „koronavirová srážka“ odůvodňovaná tím, že stát nemá na tlumočníky peníze kvůli dopadům koronavirové epidemie. Tlumočníci přitom obecně patří k odvětvím značně postiženým nynější epidemií.

O tom, že po celou dobu přípravy zmiňované vyhlášky a v průběhu připomínkového řízení ministerstvo uvádělo zcela jiné (vyšší) částky nežli ty, které jsou v návrhu předloženém ke schválení Legislativní radě vlády, ani nemluvě. **Takovéto jednání považujeme přinejmenším za neseriózní.**

Nejde zdaleka jen o odměny a naprostou demotivaci dosud velmi obětavých lidí, celá historie vzniku nových tlumočnických předpisů byla ukázkou nekompetence Ministerstva spravedlnosti, kde juniorní pracovníci tvoří mnohdy velmi

obtížně srozumitelné, složité předpisy bez kvalitní analýzy a nejsou ochotni naslouchat odborníkům z praxe. Za pozornost stojí i to, že dochází k centralizaci agendy na ministerstvu (tj. u moci exekutivní), kde kvůli tomu vznikne celé nové oddělení, zatímco dosud tlumočnickou agendu spravovaly krajské soudy (moc soudní), které měly k praktickým problémům i tlumočnickům v regionech blíže. Tato legislativní nekompetence, kdy nová legislativa nejenže neřeší palčivé problémy, na které se desetiletí upozorňuje, ale přinese problémy nové, se zdaleka netýká jen tlumočnicků.

Domníváme se, že by toto téma mohlo Vaše vzdělané čtenáře zajímat. Je to jen velmi stručné shrnutí, pokud by Vaši kolegové potřebovali více informací nebo ilustrativní příběhy, kdokoli z členů pracovní skupiny, jejíž seznam příkládám, Vám je rád poskytne.

Autor článku, Mgr. Bc. Pavel Mašarák (jazyk německý), je členem KST ČR. Text článku byl připraven s přispěním členů pracovní skupiny soudních tlumočnicků.

Pro Deník N přiložen seznam členů Pracovní skupiny soudních tlumočnicků pro legislativu.

BELISHA BEACON

mastering languages

Odborné e-kurzy pro překladatele a tlumočníky

- Právní čeština pro překladatele (Čj)
- Základy překladu (Aj/Čj)
- Právní překlad (Aj/Čj, Nj/Čj, Šj/Čj)
- Ekonomický překlad (Aj/Čj, Nj/Čj)

Studujte z pohodlí svého domova

www.belisha.cz

KURZY PRÁCE S NÁSTROJEM CAT – SDL TRADOS STUDIO PRO ZAČÍNÁJÍCÍ UŽIVATELE

Zapojení nástrojů CAT (Computer-Aided Translation nebo také Computer-Assisted Translation – počítačem podporovaný překlad) do překladatelského procesu je jedním z důležitých kroků k docílení úspěšné pozice překladatele. Jedním z takových nástrojů je překladatelský software SDL Trados Studio. Kurzy práce s tímto softwarem probíhaly v učebnách Ústavu translatologie FF UK

Software SDL Trados

Tento software nabízí překlad pracovních textů, kritéria hodnocení kvality překladů, základní i pokročilou orientaci v dialogových oknech (grafickém rozhraní), základy práce se softwarem (přijetí balíčku, import dokumentu k překladu, export přeloženého dokumentu), základy práce s pamětí (vytvoření nové paměti, ukládání paměti po překladu), výsledky statistiky, orientaci v systému nápovědy, vyhledávání a řešení jednoduchých nebo běžných problémů a využívání základních i pokročilých funkcí Tradosu (AutoSuggest, QuickPlace, Context Match, Autopropagation ... atd.)

Pro začátečníky je určen nástroj SDL Trados Studio 2019 (strojový překlad, editace textu, správa překladových pamětí a projektů, nástroje kontroly kvality, nácvik správy terminologie, revize).

Pro pokročilé je určen především nástroj SDL MultiTerm 2019 (vytváření a správa terminologických databází), podrobnější nastavení SDL Trados Studio 2019, nástroj pro vytváření překladových pamětí (SDL Trados WinAlign).

zdroj: sdltrados.com

Jarní kurzy Trados

Eva Gorgolová

V letošním roce se KST ČR podařilo zorganizovat několik kurzů práce s nejrozšířenějším nástrojem CAT pro začínající uživatele, především kolegy soudní překladatele. Ve spolupráci se školitelem jsme se dohodli s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze na pronájmu počítačové učebny Ústavu translatologie FF UK v Hybernské ulici v Praze, kde je software **SDL Trados Studio** nainstalován na počítačích, a kde kolega Tomáš Svoboda školí budoucí kolegy v rámci výuky.

Školitel PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D., je nejen odborný asistent ÚTRL, ale je i překladatel a tlumočník, jehož pracovními jazyky jsou němčina a angličtina, a který několik let pracovat v Lucemburku na Generálním ředitelství pro překlady Evropské komise, kde je používání Tradosu samozřejmé. Navíc je i konzultantem a lektorem v oblasti řízení kvality překladatelských služeb (QM).

Na jaře 2020 jsme plánovali celkem 4 kurzy (všechny byly zaplněny a měly i náhradníky), ale bohužel kvůli covid pandemii se nakonec uskutečnil jen jeden, a to 29. 2.

Ač s rouškami, probíhal kurz velmi svižně a efektivně, pro skutečného začátečníka někdy až trochu příliš svižně

Zúčastnilo se ho 14 kolegů, tj. plný možný počet. Po rozvolnění opatření jsme pro velký zájem na podzim domluvili dalších pět termínů, ale bohužel se mohly uskutečnit jen tři, tj. 19. 9., 26. 9. a 10. 10.; vzhledem k dalším omezením se toho posledního dne 10. října už mohlo účastnit pouze 10 osob včetně lektora. Samozřejmě byla dodržována všechna opatření proti šíření koronaviru. Všichni při příchodu použili Komorou připravenou dezinfekci rukou a pak se každý svou propiskou, kterou od nás obdržel, podepsal do prezenční listiny a obdržel tištěné materiály. Všichni zúčastnění měli po celou dobu roušky (rezervní od nás také dostali) a často se větralo.

Všichni byli s výukou velice spokojeni a většina vyjádřila zájem se účastnit i kurzů pro pokročilé, které plánujeme nejen pro ty, kteří již kurz pro začátečníky absolvovali, ale i pro ty, kteří již dříve Trados používali a chtějí si práci s ním zopakovat, nebo se zdokonalit, nebo mají pocit, že ho nevyužívají naplno a o některých jeho možnostech nevědí.

Jednalo se především o praktický nácvik s nejnovější verzí programu pod vedením zkušeného školitele, který se všemi neustále komunikoval, a tudíž nikdo nezůstal pozadu.

Náplní školení bylo především, nikoliv však pouze, editace textu, správa projektů, organizace překladových pamětí, správa terminologie, spárování dokumentů, export a import dokumentů pro revizi, překlad souborů ve formátu pro Word, PowerPoint, Excel, pdf, nácvik práce s terminologií, tj. tvorba glosářů, propojení s prací v editoru a přidávání termínů, spárování stávajících starších nebo referenčních originálů a překladů. Školitel seznámil účastníky i s řadou tipů a triků, například jak zrychlit psaní a editaci v prostředí editoru a další funkce urychlující práci, jakož i časté chyby a jak se jich vyvarovat, a jak provádět revize.

Podzimní kurzy Trados - postřehy a připomínky

Jana Klokočková

Zúčastnila jsem se jako náhradnice kurzu Práce s nástrojem CAT – SDL Trados Studio pro začínající uživatele (26. 9. 2020).

Jsem tomu velice ráda, protože kdybych čekala až na svůj „řádný“ listopadový termín, ví bůh, kdy bych se skutečně na kurz vzhledem ke koronavirové situaci dostala.

Ač s rouškami, probíhal kurz velmi svižně a efektivně, pro skutečného začátečníka někdy až trochu příliš svižně. Nicméně díky kolegiaritě a spolupráci s ostatními účastníky se ti, kteří se na chvíli tak trochu ztratili, dokázali zase najít a zorientovat.

Lektor byl výborný, jeho erudice byla zřejmá a přístup velmi přátelský. Na konci kurzu jsme si dokázali dokonce i my, skuteční začátečníci, poradit s překladem kratšího textu za pomoci SDL Trados Studio a pochopili jsme základy práce s ním.

A můj postřeh, resp. připomínka?

Pro ještě lepší efektivitu by možná stálo za zamyšlení, zda nevčlenit mezi kurzy „pro začátečníky“ a „pro pokročilé“ ještě kurz pro tzv. „falešné začátečníky“, kteří buď někdy v minulosti už podobný kurz absolvovali, nebo s produktem už občas pracují, případně už zvládli obojí, a jsou ve skutečnosti již mírně pokročilí. Pro skutečné začátečníky může být docela těžké a někdy i frustrující s takovými kolegy držet krok.

Domnívám se, že práce s CAT nástroji bude pro kolegy v mladém a středním věku v budoucnu už nutností, bez níž se neobejdou, i když v soudním překladu se ještě jeho masivní využití v nejbližších letech podle mého názoru nedá předpokládat.

Elektronické verze Soudního tlumočnicka v barevném provedení jsou volně ke stažení na webových stránkách KST ČR® www.kstcr.cz/cz/bulletin

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na kstcr@kstcr.cz

12. LETNÍ KROMĚŘÍŽ – TRADIČNÍ INTENZIVNÍ KURZY VE SPOLUPRÁCI S JUSTIČNÍ AKADEMIÍ – TRESTNĚPRÁVNÍ TERMINOLOGIE

Ve dnech 19. až 24. července 2020 se po jarním období nejistoty konaly tradiční letní semináře Komory soudních tlumočnicků ČR v Kroměříži. Akci opět spolupřátela Justiční akademie, stejně tak jsme znovu měli možnost využít jejich prostor. Přivítali jsme řadu známých tváří, stejně jako množství těch, kteří přijeli poprvé nebo po několikaleté pauze

Eva Gorgolová

Stejně jako při zahájení bych chtěla ještě jednou poděkovat Justiční akademii za tuto partnerskou akci, především za možnost konání v jejích skvělých prostorách v Kroměříži i za vstřícnost ze strany jejích pracovníků v čele s paní ředitelkou Ludmilou Volákovou, a samozřejmě Radě Justiční akademie, a dále pak i mým spoluorganizátorům z našich řad. Také bych chtěla poděkovat sponzorům, a to jako každoročně Litovelské cukrovarně, zastoupené Ondřejem Klabalem, za cukříky do kávy a čaje, a letos i našemu makléři společnosti WI-ASS, která nám poskytla pro všechny účastníky tužky, které se v době proticovidových opatření velmi hodily. Každý účastník dostal svoji, tou se podepsal do prezence, vyplnil čestné prohlášení o tom, že nemá příznaky virového onemocnění a ani nepřišel s nikým takovým do styku, a tužku už si ponechal. Mimo tužky dostali všichni účastníci od společnosti WI-ASS ještě i jeden praktický dárek.

V této nelehké době jsme samozřejmě dodržovali i jiná opatření. Po celou dobu konání akce byla k dispozici dezinfekce, při prezenci jsme měli i bezkontaktní teploměr, účastníci byli ubytováni na pokojích po jednom a společné přednášky byly i streamované do druhého přednáškového

sálu. Přednášky němčiny se konaly v budově B ve velkém sále a francouzštináři byli v zasedacím sále. V záloze jsme měli i dostatek jednorázových roušek a rukavic, kdyby bylo potřeba. Bylo vidět, že se opatření vyplatila a byla dodržována, protože nevíme o žádném případě nakažení.

Kroměříž 2020 byla jiná nejen v těchto opatřeních, ale i v tom, že jsme měli pro všechny jazyky některé společné přednášky odborníků z oblasti drogové problematiky a daňových úniků, resp. kyberkriminality, na které navazovaly jazykové terminologické přednášky.

Celkem se nás letos v Kroměříži sešlo 110 účastníků, a to 47 na angličtinu, 43 na němčinu a 20 na francouzštinu. Z toho bylo celkem 20 účastníků z justice.

Ohledně angličtiny odkazuji na příspěvek kolegyně Romaně Sovičkové a Guzel Pakostové, dlouholetých a aktivních členek KST ČR a pravidelných účastnic těchto akcí.

Za náplň programu pro němčináře děkuji především Pavlíně Lössl a Michalu Chuchútovi, a to nejen za jejich příspěvky, ale Pavlíně i za zorganizování přednášky státního zástupce ze St. Pöltenu, pana Leopolda Biena.

A v neposlední řadě bych chtěla moc poděkovat za milé poděkování a kytičku a dárek od všech němčinářů, které jsem na závěr dostala.

S přednášejícími pro francouzštináře to bylo trochu problematictější. Původně měl přijet z Francie pan Peltier, který už jednou velice úspěšně přednášel, ale vzhledem k úmrtí osoby blízké se musel omluvit. Proto jsme oslovili kolegyni Kláru Mortier z Francie. I zde byl trochu problém vzhledem k jarním proticovidovým opatřením. Nakonec se kolegyni Janě Klokočkové podařilo domluvit se s kolegyní

Tradiční hromadné foto účastníků kurzů v Kroměříži

Markétou Larišovou, která už dříve na seminářích pro Komoru přednášela, a nakonec vše dobře dopadlo a i Klára Mortier mohla přijet.

Koho témata pro jednotlivé jazyky zajímají, i jiné podrobnosti, může se informovat na našich webových stránkách v Historii akcí.

Sice je to ještě daleko a nevíme, co bude v této nejisté době, ale už plánujeme příští rok. Dle tradice střídání by měla být na pořadu terminologie práva civilního, resp. obchodního práva. Přednášky už předběžně zatím potvrdili i někteří přednášející pro angličtinu, němčinu i francouzštinu. Sledujte naše webové stránky i ohledně plánovaného termínu.

Právnícká angličtina

Romana Sovičková a Guzel Pakostová

V tomto roce jsme se v Kroměříži sešli již po dvanácté. Téměř do poslední chvíle jsme však nevěděli, jestli se náš tradiční kurz bude moci z důvodu COVIDu-19 vůbec uskutečnit. Naštěstí nám epidemická situace v ČR přála, a tak mohla v pondělí 20. 7. 2020 paní ředitelka Justiční akademie Mgr. Ludmila Vodáková tuto akci zahájit.

Letošní kurz byl zaměřen na trestněprávní terminologii a jeho anglické části se zúčastnilo téměř 50 překladatelů, tlumočnicků a pracovníků justice. Program byl opravdu pestrý. V pondělí nás plk. Mgr. Oldřich Bárta z Generálního ředitelství cel uvedl do problematiky daňových podvodů – daňové úniky, krácení daně, karuselové podvody atd. Na něho pak navázala Mgr. Adéla Bahenská, PhD., odborná asistentka katedry jazyků PF UK, s odbornou terminologií v angličtině. Následující den nám plk. Bárta velmi zajímavým způsobem - z pozice člověka z praxe - přiblížil práci Celní správy, která se týká odhalování trestných činů souvisejících s návykovými látkami a způsoby jejich pašování. Naše kolegyně, soudní tlumočnice kpt. Mgr. Catharina Van den Brinková Štífterová, členka INTERCOPS a Celní protidrogové jednotky, poté doplnila prezentaci svého kolegy o anglické termíny. Čtvrtek byl věnován tématům kyberkriminality a ohledání místa činu, včetně např. nezákonných odposlechlů a zajištění stop na místě činu, se kterými nás seznámila soudní tlumočnice kpt. Valerie Fibichová, překladatelka a tlumočnice Kriminalistického ústavu. V pátek dopoledne celý kurz uzavřel náš skvělý kolega, soudní tlumočnický a právník Ondřej Klabal, lektor katedry anglistiky a amerikanistiky FF Univerzity Palackého v Olomouci. Ten se věnoval obzvláště nové terminologii v oblasti přestupků podle zákonů č. 250/2016 Sb.,

Organizační a přípravný tým kurzů v Kroměříži (zleva): E. Gorgolová (předsedkyně představenstva KST ČR), E. Krejčová (Justiční akademie), J. Klokočková (francouzská sekce), M. Černá a P. Trusina (organizace, materiální a administrativní zajištění kurzů)

o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Týden v Kroměříži nebyl ale jen o vzdělávání. Měli jsme také příležitost projít se Květnou nebo Podzámeckou zahradou, prohlédnout si historickou budovu Justiční akademie, jít si zacvičit jógu, zaplavat si na Bajdě nebo prostě jen posedět s kolegy v jedné z restaurací s výhledem na krásně osvětlené kroměřížské Velké náměstí.

Nejen za sebe, ale určitě i za ostatní kolegy a kolegyně bychom chtěly poděkovat realizačnímu týmu Justiční akademie a KST ČR (Evě Gorgolové, Míře Černé a Pavlovi Trusinovi) za hodiny jejich práce věnované přípravě a organizaci kurzu a již nyní se těšíme na shledanou v příštím roce.

Právnícká francouzština

Jana Klokočková

Letošní „Kroměříž“ (jak jsme si už zvykli říkat intenzivním letním kurzům Komory soudních tlumočnicků ČR) byla v mnohém jiná než ty předchozí. Když jsme se po dlouho přetrvávajících obavách z protikovidových opatření počátkem léta dozvěděli, že se náš týdenní seminář přece jen uskuteční, pocítili jsme takovou radost, jako ještě nikdy předtím. Navíc ještě letos v době konání kurzu nebylo ubíjející vedro, a dokonce poměrně často pršelo, a to bylo ze studijního hlediska opravdu přínosem!

Také jsme měli poměrně dost přednášek z tzv. společného základu – sešli jsme se ze všech jazykových skupin v největší posluchárně a témata nám přednášeli čeští odborníci v češtině. Potom jsme se rozdělili podle jazyků a probrali

jsme s našimi francouzskými lektorkami francouzskou terminologii v daných oborech.

Klára Mortier dokázala i z terminologie podvodů s DPH udělat opravdu strhující záležitost. Nejinak tomu bylo i s drogovou problematikou. Na ni pak navázala Markéta Larišová terminologií ohledání místa činu, novinkami v organizaci francouzské justice a specifiky švýcarské a lucemburské terminologie trestního práva. Účastníci jako vždy obohacovali výklad příklady ze své překladatelské i tlumočnické praxe, kolegové z řad justice pak ochotně dovysvětlovali obsahy jednotlivých pojmů, které někdy nebyly v češtině zcela jasné.

Jako vždy tak vznikla příjemná a obohacující atmosféra, díky níž jsme si všichni odvezli domů nejen osvědčení o absolvování kurzu a celou řadu nových odborných poznatků, ale i vzpomínky na příjemná posezení s kolegy u kávy, na vycházky po přenádherné Kroměříži a na závěrečný hudební večírek. Tedy, byť to není úplně originální, ale o to upřímnější: Ať žije Kroměříž 2021!

Právnická němčina

Milada Bobková

Vždy když otevíráme plánovací kalendář na další rok, rovnou klikneme na červenec a prázdné okénko zaplníme novou událostí s názvem Letní seminář v Kroměříži. Než jej stačíme zavřít, dodáme před název ještě slůvko Tradiční. Protože Tradiční je tento seminář nejen podle stránek Komory soudních tlumočnicků, ale tradiční je především pro nás, kteří si už léta plánujeme dovolenou tak, aby se nekřížila s termínem Kroměříže.

Letošní seminář měl opět velmi přitažlivé téma, a to trestněprávní terminologii. V první části semináře jsme se díky plk. Mgr. Oldřichu Bártovi dozvěděli o daňových únicích, krácení daně a přeshraničních podvodech s DPH.

Bohužel názor prezentovaný přednášejícím, že všechny osoby samostatně výdělečně činné podvádějí(!) stát při nárokování nadměrných odpočtů, se setkal s oprávněnou nevolí publika – drtivá většina tlumočnicků platí daň jak mourovatá a do vratky se dostane, leda když si jednou za deset let koupí auto. Druhý den si to ale pan plukovník přece jen trochu vylepšil, v přednášce nás poučil o tom, že pašeráci omamných látek jsou vysoce vynalézaví při ukrývání drog na nebo dokonce v roztodivných místech těla. Neméně zajímavý byl výklad plk. Bárty, jak to funguje, když je pašerák přistižen a posléze přinucen si svůj kontraband „odložit.“

O nově nabytých vědomostech jsme šli debatovat pod slunečníkem naší oblíbené vegetariánské restaurace a pokračovali tak v tradici z loňska a minimálně i z předloňska (míneny debaty i místo obědvání).

A tradici jsme zůstali věrni i nadále, když jsme jako každoročně završili dobrý oběd stejně dobrou kávou v krásném podloubí na kroměřížském Velkém náměstí. Pak jsme se spokojeně odebrali na odpolední část semináře, ve kterém nám paní kpt. Mgr. Catherina Van den Brinková Štífterová doplnila pojmy z dopolední přednášky o jejich německé ekvivalenty.

Následující den jsme se od Mag. Leopolda Biena, LL.M., rakouského státního zástupce ze St. Pöltnu, dozvěděli spoustu zajímavých informací z oblasti předběžného vyšetřování, zabavení, vrácení či prohlídky.

A pak už nastoupilo naše silné duo přednášejících, Mag. Pavlína Lössl a Mgr. Michal Chuchút, LL.M. Pavlína nám představila tematiku extradice a Michal nás zasvětil do problematiky odklonů v trestním řízení. Jako perfektně sehraná dvojka se pak skvěle doplňovali při přednášení tématu trestní příkaz, do kterého interaktivně zapojili také nás účastníky při hledání vhodných překladů daných pojmů.

Co se týče realizace semináře, další velké poděkování rovněž náleží Evě Gorgolové a Mirce Černé a taktéž Justiční akademii. Do posledních chvil nebylo s ohledem na pandemickou situaci jisté, zda se celá akce uskuteční a zda budou moci přijet zahraniční lektori. O to větší díky vyjadřujeme všem organizátorům, pro něž musely být přípravy zvláště napínavé.

Na závěr autorka tohoto článku nechce vznášet žádné negativní předpovědi na téma koronavirus, například, že by se příští seminář měl konat on-line a na obrazovce se promítala Květná zahrada nebo Arcibiskupský zámek, aby se účastníci alespoň virtuálně přenesli do Kroměříže. Musíme věřit, že se v tradici bude pokračovat jen a jedině off-line. A když bude hodně horký letní den a účastníci budou hodně hodní, třeba přemluví přednášející a jedna odpolední výuka bude moct proběhnout přímo u kašny před Justiční akademií, kterou si tak oblíbily jistě účastnice v jiných než odpoledních hodinách. Ale o tom třeba až zase v jiném článku.

A tak teď nezbyvá než si otevřít plánovací kalendář na rok 2021 a do prázdných políček si do července napsat Tradiční letní seminář v Kroměříži.

JERONÝMOVY DNY ON-LINE

V rámci letošních Jeronýmových dnů JTP (7. 11.), které vzhledem k omezujícím opatřením při koronavirové epidemii proběhly on-line, se též uskutečnilo jednání na téma „On-line tlumočení pro Policii ČR – představení pilotního projektu“

Jiří Kohutka

Zcela stylově on-line spolu jednali Edita Jiráková, soudní tlumočnice a členka Pracovní skupiny soudních tlumočnicků pro legislativu, a za Policii ČR pan Jaroslav Junk, vedoucí odboru informačních a komunikačních technologií Krajského ředitelství PČR Středočeského kraje.

E. Jiráková z Pracovní skupiny soudních tlumočnicků pro legislativu jedná on-line s J. Junkem z Krajského ředitelství Policie ČR Středočeského kraje

Diskuse se měl také účastnit ředitel Krajského ředitelství PČR Středočeského kraje, brig. generál Václav Kučera, ale právě příznaky nákazou covid-19 a z toho důvodu nezbytná účast na testování PCR jeho účast nakonec zhatily. Nicméně zastoupení ředitele V. Kučery panem J. Junkem bylo zejména po odborné stránce zcela dostatečné.

Problematika tlumočení on-line pro PČR jako by byla předznamenána epidemickou situací, která právě celou širokou obec tlumočnicků zasáhla velmi hluboce. Zásadně totiž měnila způsob jejich práce a takřkajíc si přechod do prostředí on-line vynutila. Zároveň však nastolila celou řadu otázek spojených s praxí on-line tlumočení:

Jaká je zkušenost jak Policie ČR, tak tlumočnicků s tímto způsobem komunikace? Jaké výhody či nevýhody přináší? Jaké jsou nároky obou stran na hardware i software? Shodují se v tomto směru pohledy PČR i tlumočnicků? Je způsob videokonference vhodný pro všechny situace, resp. oblasti vyšetřování? Může nahradit – a do jaké míry – osobní kontakt? Co je to „softwarový klient“? Konkrétní podrobnosti k organizaci a zabezpečení komunikace ...ad.

Celý streamovaný průběh akce Jeronýmovy dny 2020 je uveden na webu KST ČR, v sekci Akce jiných organizací [www.jtpunion.org/Akce/2020/JERONYMOVY-DNY-2020-\(1\)](http://www.jtpunion.org/Akce/2020/JERONYMOVY-DNY-2020-(1))

zdroj: <https://www.youtube.com/channel/UCLTci4pvOh554gNPhzWkGfw>
resp. <https://www.youtube.com/watch?v=JnUweZnvD7M>.

Elektronické verze Soudního tlumočnicka v barevném provedení jsou volně ke stažení na webových stránkách KST ČR® www.kstcr.cz/cz/bulletin

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na kstcr@kstcr.cz

SOUDNÍ TLUMOČENÍ JE HODNĚ AKČNÍ, ŘÍKÁ MARTINA LEVEY

Rozhovor redaktora Lidových novin se soudní tlumočnicí M. Levey, léto 2020

Ač práva nevystudovala, je s nimi soudní tlumočnice a překladatelka Mgr. Martina Levey denně v kontaktu.

Lidové noviny (LN): Jste profesionální soudní tlumočnice a překladatelka, takzvaně s kulatým razítkem. Vysvětlte našim čtenářům na úvod, jaký je mezi tlumočením a překládáním rozdíl.

Tlumočením se rozumí překlad mluveného slova a překládáním písemný překlad listin. Obojí se teď poprvé rozlišuje v novém zákoně o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích. Účinný bude od ledna. Ten zákon bude právně vůbec poprvé rozlišovat dvě kategorie: soudní tlumočníky a soudní překladatele. Budeme si moci vybrat, jestli budeme tlumočit, nebo překládat. Případně jestli budeme dělat obojí.

LN: A jak se rozhodnete vy?

Já už jsem se rozhodla, že budu dělat obojí. Nemusím, ale chci.

LN: Proč jste se rozhodla věnovat profesionálnímu úřednímu tlumočení a překládání z a do angličtiny?

Mám vystudovanou anglistiku a bohemistiku. A po ukončení studií jsem přemýšlela o své budoucí specializaci. Vždycky mne zajímala a bavila právníčina. Dokonce jsem vážně uvažovala, že bych i práva studovala. A tak, když už jsem vystudovala jazyky, jsem se alespoň trochu vydala tím směrem. Zaměřila se na právní texty.

LN: Předcházela tomu, než jste získala razítko, nějaká zkouška?

Tenkrát ne. V devadesátých letech byl nedostatek soudních tlumočnicků. Stát se jím bylo tehdy relativně jednoduché. Ale samozřejmě, že jsem za sebou, když jsem u ostravského soudu o to razítko žádala, už nějakou praxi měla.

LN: Jaké byly vaše začátky?

Soudní tlumočnicí jsem se stala v roce 1997. Tehdy tady ještě ani nebyl internet. Začala jsem v té řece plavat sama. Jako když hodíte rybu do vody. Zatímco dnes máme internet a všechny ty sociální sítě, kde se navzájem radíme a vyměňujeme si své zkušenosti online. To tehdy nebylo.

Soudní tlumočení není umělecký překlad. Nemohu popouštět uzdu své fantazii ... říká M. Levey, soudní tlumočnice a členka KST ČR (foto: Zdeněk Němec, MAFRA)

Nechtěla bych číst své první překlady. Ani slyšet své první tlumočení. Pamatuji se, že když jsem u soudu tlumočila úplně poprvé, tak jsem opravdu nevěděla, co se tam děje.

LN: Jezdíte za klienty i do ciziny?

Když je potřeba, tak ano. Ale dříve bylo takových cest víc než dnes. Teď už se každý anglicky nějak domluví sám. V cizině ale nemohu tlumočit soudně.

LN: Co všechno vaše profese obnáší? Může vám jako soudní tlumočnici kdykoli zavolat třeba policie, že zadrželi cizince, abyste přijela tlumočit?

Ano, to se děje. Buď mi zavolají, ať přijedu, anebo mi pošlou dokumenty k překladu. Policie mne nejčastěji zve k výsledkům. Ty jsou, ale také nemusí být plánované.

LN: Vyhovuje vám, že nevíte, kdy vám kdo zavolá a kam vás kvůli tlumočení pozve?

Beru to jako součást své práce. Všechny tyhle nenadálé změny mám ráda. Zvednu telefon, na druhé straně se ozve

policie, prosím, přijďte nám tlumočit. Tak pokud mohu, zvednu se a přijedu.

LN: Stihnete se v takové rychlosti připravit na to, čeho se bude vaše tlumočení na policii týkat?

Dopředu nevím, čeho se bude výslech zadrženého cizince týkat.

LN: Takže pak improvizujete na místě?

Tak to určitě ne. Rozhodně to nikdy není improvizace. Je to tlumočení. Přesně tak, jak to po mně žádá zákon. Musím tlumočit co nejpřesněji slovo od slova. Dám vám příklad. Byla jsem třeba zavolaná k případu, kdy policie zadržela paní z Velké Británie. Přijela sem jen na 24 hodin. Měla falešné bankovní karty, chodila v Praze po Pařížské ulici a nakupovala. Na to se ale velice rychle přišlo. Paní zadrželi a rozhodli se dát ji do vazby.

Neuměla ale ani slovo česky. A na mém tlumočení záleželo, aby všemu rozuměla. Aby věděla, co a proč se na policii děje. Mimochodem, museli jsme jet i na vyšetření do nemocnice, protože se jí z té situace udělalo nevolno.

A má slovní zásoba musí být na tohle všechno dostatečně dobrá. Musím v takové situaci obstát. Nemohu si dovolit improvizovat.

LN: Existuje ale mnoho právních oborů, a tedy i termínů. Jak si svou slovní zásobu udržujete?

Prozradím vám na sebe, že kvůli tomu třeba sleduji detektivní seriály přímo v angličtině.

Všichni soudní tlumočníci za sebou mají roční právní minimum. To se vyučuje na právnických fakultách. Také chodíme na školení Komory soudních tlumočnicků. A jednou za rok trávíme týden na Justiční akademii v Kroměříži, kde se vzděláváme společně s představiteli justice.

Určitě neznáme zákony tak, jako právníci. Ale musíme se o ně zajímat a umět se v nich orientovat. A zajímat se o všechno, co je s tím vším spojeno, a rozšiřovat si tak své obzory.

LN: Jak takové školení tlumočnicků se zástupci justice vypadá?

Konalo se zrovna minulý týden. Obvykle se na něm probírají různá témata. Nejprve v češtině, ale pak se podle jazyků rozdělíme do tří sekcí. Letos na francouzskou, německou a anglickou. A spolu s pracovníky justice se v nich pak už dvojjazyčně zabýváme tématy, o které je mezi námi a jimi zájem.

Je to velice zajímavé a podnětné. Na tohle týdenní školení jezdí soudci a další pracovníci justice. Ti mají o práci s tlumočníky svou představu a my i oni se tam snažíme učit se spolu navzájem pracovat.

LN: A jak se má podle vás s tlumočníky správně pracovat?

Uměl byste to?

LN: To nevím.

Pokud byste někdy, třeba jako advokát, potřeboval tlumočnicka, tak to první, co byste měl udělat, je setkat se s ním ještě před samotným tlumočením. Stačí pět nebo deset minut. A domluvit se, jaký druh tlumočení preferujete. Jestli s přestávkami, bez nich, anebo kontinuálně přímo do ucha. A také byste mu měl předem dát co nejvíc podkladů.

Těch témat, která v právu tlumočíme, je totiž opravdu moc. Proto nám ulehčí práci, když víme, čeho se bude naše tlumočení týkat. Důležité je dát nám předem k tomu případu co nejvíc podkladů. Smlouvy, dokumenty, výpovědi. I sebezkušenější tlumočník se v kauze musí předem zorientovat.

LN: Kolik času na takovou přípravu potřebujete?

To je různé. Tím, že aktivně tlumočím už přes dvacet let, tak se dovedu zorientovat docela rychle. Vždycky ale platí přímá úměra. Čím víc se můžeme připravit, tím lepší je naše tlumočení. A tím lepší výkon pak podáme. Zkušeného tlumočnicka poznáte podle toho, že trvá na přípravě a že se vás během ní dotazuje na detaily.

LN: To bych považoval za samozřejmé...

Ted' už se to tolik nestává, ale divil byste se, jak často tlumočnickovi řekli, proč se nás na to ptáte, na co od nás potřebujete podklady, copak neumíte tlumočit? Jenže náš záběr je ale opravdu široký. Ted' mohu hodně tlumočit v trestních kauzách, ale pak se trestnímu právu po nějakou dobu věnovat nemusím. Mohu třeba víc dělat obchodní právo. Já se například hodně věnuji cizojazyčným svatbám a rozvodům.

LN: Jaké pomůcky používáte při tlumočení na policii? Nahlížíte do slovníku?

Na to nemáte moc čas. Někdy tam pro nás dokonce není ani místo. Víte, jak vypadají výslechové místnosti? Ta představa, že bych tam přišla s notebookem a začala se připojovat k wifi... Většinou v takových situacích tlumočím z hlavy. Pokud by se ale probíralo něco komplikovanějšího, tak bych samozřejmě požádala o pauzu a to potřebné si rychle vyhledala.

LN: Jedna poučka říká, že když člověk překládá a nemůže si vzpomenout na správné slovíčko, měl by ho nejdříve zkusit nahradit synonymem, a když to nepůjde, pokusit se ho opsat...

To je univerzální poučka. Ale spíš než pro soudní tlumočníky je platná pro běžné užívání jazyka. U soudního tlumočení je nesmírně důležitý význam slov. Důležité je sdělit přesně to vyjádření, třeba zadrženého cizince, druhé straně tak, jak mu rozumí a jak ho chápe ten cizinec. A naopak.

Mou úlohou jako soudní tlumočnice je, aby si obě strany toho dialogu rozuměly. Soudní tlumočení není umělecký překlad. Nemohu popouštět uzdu své fantazii a být bůhvíjak košatá. Nemohu ale ani zkracovat. Třeba si říct, teď je to stále stejné, tak to zkrátím a řeknu toho polovinu, vždyť tu stejně všichni víme, o čem mluvíme. To nejde. Soudní tlumočení musí být co nejpřesnější.

Vy sám jako tlumočník nevíte, co je důležité pro zadrženého cizince, ani co je důležité pro policii. A vlastně vás to ani nezajímá. Nepracujete pro nikoho z nich. Jste neutrální.

LN: Co vás na soudním tlumočení baví nejvíc?

To, že je často akční. Mám ráda ten adrenalin. Tlumočím nejen trestní případy, ale třeba i svatby.

LN: Kdy překladatele nahradí Google Translate?

Toho se nebojím. Tam podle mne stále hrozí množství chyb. Lépe je, když překládá člověk.

Tomáš Nahodil, Lidové noviny

Zdroj: www.lidovky.cz/pravo-a-justice

SOUDNÍ PŘEKLADATELÉ A TERMINOLOGICKÉ NÁSTRAHY

*Průzkum k překladu právních termínů z češtiny do francouzštiny
(1. část, dokončení v příštím čísle)*

Tomáš Duběda

Právní překlad a otázka ekvivalence

Právní překlad je neustálým hledáním ekvivalence – ekvivalence na úrovni termínů, jejichž překladové protějšky by měly vést k témuž právnímu výkladu jako v originále, ale také ekvivalence na úrovni textu, který by měl splňovat žánrově-stylistické konvence cílového jazyka. Ačkoli by se mohlo zdát, že právní terminologie díky své normované povaze skýtá pro dosahování ekvivalence příznivé podmínky, ve skutečnosti tomu tak není. Důvodem je úzká vazba právního jazyka na konkrétní právní systém (české právo, francouzské právo, právo EU atd.)¹ a z ní vyplývající asymetrie terminologických soustav: některé koncepty mohou v cílovém jazyce chybět, jiné mohou být ekvivalentní jen částečně.²

Při překladu právního textu do cizího jazyka – a tato situace je v případě soudních překladatelů a překladatelek velmi častá – se všechno navíc komplikuje omezenějším jazykovým povědomím překladatele.³ Revize rodilým mluvčím, která je obecně doporučovaným doplňkem nerodilého překladu, naráží v odvětví soudního překladu na praktické překážky: překladatel je povinen překlad vyhotovit osobně, nemůže účtovat žádný příplatek za rodilou revizi a mnohdy musí zachovat důvěrnost dokumentu.

Řešení terminologických mezer a asymetrií je zřejmě tou nejobtížnější a časově nejnáročnější součástí právně-překladatelského řemesla; ve směru do cizího jazyka je úkol o to složitější, že překladatel nemá nad výsledným řešením plnou jazykovou kontrolu. Cesta k použitelnému ekvivalentu vede přes pojmovou analýzu,⁴ která předpokládá

¹ Chromá (2014, s. 20).

² Šarčević (1997, s. 237–241).

³ Duběda a kol. (2018).

⁴ Chromá (2014, s. 46).

současné zapojení právních a jazykových kompetencí. Protože typů ekvivalence je řada,⁵ vede pojmová analýza často ne k jednomu, ale k několika řešením, která lze považovat za správná⁶ a jejichž použití může záviset na kontextu nebo na překladatelském zadání. Tato situace je zcela přirozená, ale v praktické rovině zavazuje překladatele k tomu, aby nejen hledal možné překladové kandidáty, ale navíc mezi nimi uvážlivě vybíral.

Terminologické zdroje a jejich závaznost

Právní překladatelé by jistě měli méně práce a jejich překlady by byly terminologicky soudržnější, kdyby pro místní právní termíny existovala závazná cizojazyčná terminologie. Tento ideál již došel naplnění ve vícejazyčných zemích (například v Kanadě, Švýcarsku či Belgii), kde byla terminologie sjednocena odbornými týmy⁷ a lze ji dohledat jednak v databázích, jednak v paralelních jazykových verzích právních předpisů. Hned na druhém místě je třeba jmenovat mezinárodní organizace s více úředními jazyky (EU, OSN aj.), které rovněž disponují vícejazyčnými databázemi se závaznou terminologií.⁸ V obou zmíněných případech jde o situace, kdy mají různé jazykové verze téhož předpisu stejnou právní sílu – a právě proto je zde těžko představitelný jiný postup než striktní dodržování oficiálních termínů s přesnou definicí i právním výkladem.

Uvažujeme-li však vnitrostátní právo jednojazyčných zemí, mezi něž patří i Česká republika, mají se věci jinak: potřeba terminologické koordinace při překladu do cizích jazyků zde nevznikla, protože překlady právních předpisů mají jen informativní platnost a překlady individuálních právních aktů, dokladů či obchodněprávních dokumentů se pořizují ad hoc a obvykle nejsou zveřejňovány. Přesto i zde lze hovořit o potenciálně autoritativních zdrojích. Jsou jimi především odborné právní slovníky, které na rozdíl od obecných slovníků věnují pozornost právně-lingvistické analýze hesel a kontextovému rozlišování ekvivalentů, a některé z nich do hesel navíc zařazují i definiční prvky.⁹ Dále lze vycházet ze zveřejněných překladů právních předpisů – nejčastěji do angličtiny, méně často do dalších světových jazyků. Například pro oblast občanského

a obchodního práva je k dispozici překlad tří zákonů (NOZ, ZOK a ZMPS)¹⁰ do čtyř jazyků (angličtiny, němčiny, francouzštiny a ruštiny), zveřejněný v roce 2015 na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti.¹¹ Některé instituce dále vytvářejí vlastní terminologické glosáře.¹² Z internetových zdrojů lze jmenovat nepříliš známou databázi ISAP, která obsahuje především terminologii pro překlad právních textů EU do češtiny, mimo to ale nabízí také anglické, německé a francouzské ekvivalenty pro vybrané české právně-administrativní realie. Pokud jde o „evropské“ zdroje (terminologická databáze IATE, sbírka právních textů EUR-lex, Portál evropské e-justice), některé z nich mají přesah i do právních systémů členských zemí a lze v nich nalézt cizojazyčné ekvivalenty vnitrostátních právních termínů či názvů institucí.

Praxe ukazuje, že prvenství v počtu dostupných zdrojů drží angličtina; po ní následuje skupina hlavních cizích jazyků evropského původu a nakonec jazyky ostatní. Je na každém překladateli, aby se v dostupných zdrojích zorientoval, posoudil jejich důvěryhodnost a v případě rozporu vybral nejvhodnější ekvivalent. Ačkoli je soudní překladatelství individuální profese, je zřejmé, že překladatelé mezi sebou udržují profesní kontakty, které zahrnují i konzultace terminologických problémů. Tato spolupráce má mnoho podob – osobní kontakt, odborné kurzy a semináře, facebookové skupiny, diskusní fóra určená pro překladatele apod. Přesto se však lze domnívat, že se soudní překladatelé neustále potýkají s terminologickou nejistotou, danou kromě jiného i minimem zpětné vazby, a opakovaně nabývají pocitu, že „jsou na to sami“. Pro překlad do cizího jazyka to platí dvojnásob.

Proč terminologický průzkum?

Cílem ankety, kterou jsem provedl v létě roku 2020, bylo nahlédnout do způsobu, jakým soudní překladatelé řeší terminologické problémy při překladu z češtiny do francouzštiny. Úkolem respondentů bylo vyjádřit se ke dvaceti obtížnějším právním termínům: měli uvést francouzské ekvivalenty, které sami používají, a případně přidat další postřehy (jak k ekvivalentu dospěli, s jakými jinými ekvivalenty se setkali atd.).

5 V literatuře lze nalézt nejméně tři desítky výrazů označujících různé typy a odstíny ekvivalence (ekvivalent doslovný, jazykový, funkční, opisný, výčtový, neutrální, nulový, kalk, výpůjčka, archaismus atd.).

6 V závislosti na kompetenci překladatele může samozřejmě vést také k řešením, která nelze považovat za správná.

7 Šarčević (1997).

8 Stefaniak (2017).

9 Nejdále v tomto směru jde Česko-anglický právní slovník s vysvětlivkami M. Chromé (2010).

10 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), zákon č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém.

11 Francouzský překlad NOZ je však natolik problematický, že ho těžko lze považovat za terminologicky autoritativní (Duběda 2015).

12 Svoboda (2016).

Seznam zkoumaných výrazů je následující: *dohoda o provedení práce, IČO, loupež, Městský soud v Praze, naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu, nepřičetnost, okresní soud, orgány činné v trestním řízení, plná moc, poučení* (jako součást rozsudku), *právní předpisy, přestupek, rodné číslo, Sb.* (jako součást názvu zákona), *smlouva o dílo, soudní exekutor, statutární orgán, vymáhání pohledávek, výpis z katastru nemovitostí, za správnost* (před podpisem na konci dokumentu). V úvodní části formuláře respondenti zodpověděli několik otázek ke své překladatelské praxi a v jeho závěru mohli uvést další termíny, jejichž překlad jim činí potíže, a uvést zdroje, které využívají.

Oslovil jsem všechny soudní tlumočníky francouzského jazyka zapsané k 15. 6. 2020 ve veřejném seznamu s výjimkou těch, kteří měli pozastavenou činnost nebo u nich nebyla uvedena e-mailová adresa. Celkový počet oslovených osob tak byl 211. Účastníci byli ujištěni, že jejich odpovědi budou zpracovány anonymně a že protislužbou za jejich účast v průzkumu bude podrobná analýza všech došlých formulářů. Předběžnou ochotu vyplnit formulář vyjádřilo 31 tlumočnicků, nakonec se ale sešlo jen 14 odpovědí. Jak vysvětlit takto nízkou návratnost? V první řadě můžeme předpokládat, že část zapsaných tlumočnicků své povolání již nevykonává nebo je vykonává jen okrajově.¹³ Dále nelze opomenout, že vyplnění formuláře bylo časově náročné a nebyla za ně žádná odměna. A konečně byl průzkum specifický tím, že zjišťoval nejen názory respondentů, ale i jejich know-how. Odpovědi tedy jednak mají potenciální tržní hodnotu, jednak mohou vypovídat o kompetencích překladatelů. Je proto možné, že někteří zkušení překladatelé nepovažovali za vhodné dělit se o svá osvědčená řešení, a u začínajících překladatelů mohl naopak hrát roli ostych.

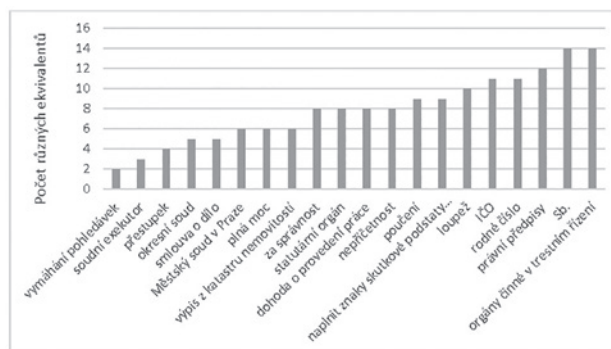
O vzorku respondentů

Co do profesní zkušenosti je vzorek poměrně vyvážený (čtyři překladatelé jmenovaní do roku 2000, šest mezi lety 2001 a 2010, čtyři po roce 2010). Mateřským jazykem respondentů je ve 13 případech čeština a v jednom případě francouzština. Většina z nich má translatologické, filologické nebo pedagogické vzdělání; jeden účastník uvedl vzdělání právnické. Právní překlady mezi francouzštinou a češtinou tvoří v průměru 35 % jejich příjmů. O něco více než třetina těchto překladů je ve směru z češtiny do francouzštiny. Pokud jde další vzdělávání, uvedli účastníci kurz Juridikum (11 odpovědí), kurzy organizované KST (6), semináře v Kroměříži (4), právní minimum na Právnické fakultě Masarykovy univerzity (1), kurzy právní

francouzštiny na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (1) a kurzy pořádané agenturou Belisha Beacon (1).

Konzistentnost vs. roztržitost

Protože se respondenti měli zabývat pouze těmi termíny, které už sami v minulosti řešili, zůstala část rubrik bez odpovědi. Každý překladatel v průměru vynechal 3 termíny a ke zbylým 17 se vyjádřil. Nejmenší počet odpovědí (8 ze 14) jsem zaznamenal u výrazů *dohoda o provedení práce* a *nepřičetnost*.

Graf ukazuje, kolik různých ekvivalentů navrhli respondenti pro jednotlivé termíny (průměrná hodnota je 8). Nejkonzistentnější (2 různé ekvivalenty) řešili výraz *vymáhání pohledávek* (*recouvrement des créances* – 12 překladatelů; *recouvrement de la dette* – 1 překladatel). Naopak největší terminologickou roztržitost jsem zaznamenal u výrazů *Sb.* a *orgány činné v trestním řízení* (14 různých ekvivalentů). Tyto termíny podrobněji komentuji v následujících dvou oddílech.

Jak překladatelé řeší výraz Sb.

Typ řešení	Ekvivalent	Počet resp.	Klasifikace řešení
1	rec. l. (du) Recueil (des lois) RdL du Recueil des lois de la République tchèque Rec.	1 1 1 1 1	doslovný a zároveň částečně funkční ekvivalent; ¹⁴ ekvivalent uvedený v právnickém slovníku
2	Sb. Sb. (Recueil des lois)	3 1	výpůjčka
3	[žádný]	2	vypuštění
4	J. O. Journal Officiel	2 1	funkční ekvivalent (Francie, EU)
5	Bull. Bulletin des Lois	1 1	historický funkční ekvivalent (Francie)
6	Coll.	1	anglicismus
7	du Code	1	mylný ekvivalent

¹³ To potvrdilo i několik oslovených překladatelů.

¹⁴ Funkční ekvivalent je ekvivalent, který existuje v cílovém právním systému a má totožnou nebo podobnou funkci.

Nejčastějším řešením byl ekvivalent *Recueil des lois* a jeho obměny (typ 1, pět respondentů), což může svědčit o důvěře překladatelů v odborné lexikografické zdroje – tento výraz je totiž uveden v právnickém slovníku M. Larišové.¹⁵ Jde o ekvivalent doslovný, dostatečně transparentní a zároveň částečně funkční – v obměnách nebo s omezenou terminologickou platností se používá v Quebecu, Švýcarsku a do určité míry i ve Francii. Maximálně dokumentárním postupem¹⁶ je převzetí zkratky Sb. v české podobě (typ 2, čtyři respondenti). Toto řešení doporučuje mimo jiné M. Chromá, která argumentuje tím, že zkratka je pevnou součástí číselného označení zákona, může usnadnit jeho vyhledání na internetu a je v souladu s celkově dokumentárním rázem právního překladu.¹⁷ Proti tomu lze postavit několik opačných argumentů: zkratka Sb. je sice konstantní součástí názvu právních předpisů, ale není – stejně jako název zákona – „nedotknutelná“ a lze s ní překladatelsky pracovat. V rámci české legislativy nemá rozlišovací platnost a její vynechání není na újmu jednoznačné identifikaci předpisu. S trochou nadsázky ji lze přirovnat ke zkratkám *M./Mme/Mlle* před jménem, které jsou ve francouzštině v některých kontextech v podstatě povinné, ale do češtiny je překládáme jen tehdy, pokud je to stylisticky možné. Vypuštění výrazu Sb. (typ 3) je tedy maximálně instrumentálním postupem, který reflektuje skutečnost, že francouzské právní předpisy ve svém názvu žádný odkaz na sbírku zákonů nemají. Sáhli k němu dva překladatelé – a přiklání se k němu také autor tohoto článku. Další možností (typ 4, tři respondenti) je termín *Journal officiel* (ve Francii *Journal officiel de la République française*, *JORF*, *JO*; v Evropské unii *Journal officiel de l'Union européenne*, *JO*). Uvažujeme-li tento výraz izolovaně, jde o funkční ekvivalent; z hlediska kontextu je ovšem jediným funkčním ekvivalentem ekvivalent nulový, tedy vynechání výrazu. Dva překladatelé uvedli výraz *Bulletin des lois* (typ 5), který je francouzským právním historismem, byť dostatečně transparentním. Poslední dva typy (6 a 7, po jednom překladateli) jsou problematické: *Coll.* je nevhodný anglicismus a *du Code* („zákoníku“) významově neodpovídá.

Šest respondentů uvedlo k termínu Sb. také „negativní“ odpověď, tedy výraz nebo výrazy, které jsou jim známy, ale nepoužívají je. Odpovědi jsou následující: *Recueil / Journal officiel tchèque*; *J.O. / Recueil des lois*; *RDL / R.D.L./r.d.l.*; *Rec./Recueil*; *Collection*; *Coll./Collection*. To, že jde o výrazy zároveň doložené mezi „pozitivními“

odpověďmi, svědčí o vnitřní názorové rozrůzněnosti vzorku. Bez zajímavosti není též jedna poznámka překladatele, který obvykle používá ekvivalent *Sb.*, ale někdy „na výslovné přání zákazníka, resp. korektora přeloží[m] buď *J. O.*, nebo *Recueil*.“

Jak překladatelé řeší výraz orgány činné v trestním řízení

Typ řešení	Ekvivalent	Počet resp.	Klasifikace řešení
1	<i>autorités actives dans la procédure pénale</i> <i>autorités actives en matière pénale</i> <i>organes actifs dans la procédure pénale</i> <i>autorités compétentes en matière pénale</i>	1 1 1 2	převážně doslovný překlad
2	<i>autorités judiciaires et services de police (compétents/intervenant dans la procédure pénale)</i> <i>services de police et autorités judiciaires</i> <i>services répressifs et judiciaires</i> <i>autorités judiciaires pénales</i> <i>autorités judiciaires en matière pénale</i>	1 1 1 1	konkretizace nebo výčtový ekvivalent
3	<i>autorités répressives</i> <i>autorités chargées des poursuites</i> <i>autorités pénales</i> <i>services répressifs compétents</i>	2 1 2 1	volný překlad bez konkretizace
4	<i>autorités chargées de l'application de la loi</i>	1	zobecňující ekvivalent

Po dohodě s autorem: Dokončení v příštím čísle ST.

doc. PhDr. Tomáš Duběda, Ph.D.

Tomáš Duběda je docentem pražského Ústavu translatologie (Filozofická fakulta, Univerzita Karlova). Vyučuje předměty zaměřené na francouzsko-

český odborný překlad a kontrastivní lingvistiku. Jeho výzkumné zájmy zahrnují především překlad do mateřského jazyka a právní překlad. Je spoluautorem monografie *Překlad do mateřského jazyka – fakta, otázky, perspektivy* a řady odborných článků, mimo jiné v renomovaných translatologických časopisech (*Meta*, *Target*). Je též praktikujícím překladatelem a občasným lektorem letních kurzů právního překladu v Kroměříži.

¹⁵ Larišová (2008).

¹⁶ Instrumentální překladatelské strategie překlad přibližují cílové kultuře a zastírají kulturu zdrojovou, zatímco dokumentární strategie zdrojovou kulturu ponechávají patrnou a jen o ní vypovídají (Nord 2005).

¹⁷ Chromá (2014, s. 91).

SITUACE SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ V NĚMECKU

V minulém vydání bulletinu Soudní tlumočník jsme přinesli stručné seznámení s praxí soudních tlumočnicků a překladatelů v sousedním Rakousku. Do tohoto vydání jsme rovněž získali zkušenost se situací soudních tlumočnicků, tentokrát v Německu, kde „... nejsou povolání „tlumočník“ a „překladatel“ chráněna, na trhu se může snažit každý, kdo chce a kdo je toho názoru, že umí tlumočit nebo překládat“

Viola Mrusek

V každé spolkové zemi odlišně

Federalismus v Německu vedl k tomu, že si na poli soudních překladatelů a tlumočnicků každá spolková země vaří svou vlastní polívčičku. Začíná to už tím, že pro každou skupinu povolání existuje velký počet označení, které se v každé spolkové zemi liší. Tak lze například najít *veřejně jmenované a všeobecně přísežné tlumočnický*, nebo také *zmocněné překladaatele*. Je to tím, že si v Německu každá spolková země může (ještě) dovolit vlastní zákon o tlumočnicích. V těchto zákonech je potom určeno, kdo může být pro potřeby soudů a úřadů připuštěn jako tlumočník a/ nebo překladatel, jaké předpoklady taková osoba musí splňovat, jak se potom může označovat a kým jsou tyto jmenování, popř. zmocnění. V mnoha spolkových zemích platí toto jmenování bez časového omezení, v jiných je časově ohraničené a je třeba je pravidelně obnovovat.

V mnoha spolkových zemích je rozlišováno mezi tlumočníky a překladateli, je možné se tam nechat jmenovat jako tlumočník, jako překladatel anebo jako obojí, v jiných spolkových zemích zahrnuje jmenování tlumočnickem i zmocnění pro překládání.

Tlumočníci a překladatelé s odpovídajícím vysokoškolským diplomem nebo s ukončením vysoké školy s titulem magistr jsou většinou jmenováni bez problémů. Problematičtější je to u kolegů s titulem bakaláře nebo s takovým absolvovaným studijním programem, který v nějaké formě obsahuje určité (částečné) vzdělání v oboru překladatelství. Ty v poslední době rostou jako houby po dešti. V takových případech je potřeba přezkoumat, zda to které konkrétní vzdělání splňuje odborné požadavky pro soudní tlumočníky. Kdo se snaží získat jmenování soudním tlumočnickem nebo překladatelem, měl by se proto u příslušného vrchního zemského nebo krajského soudu informovat, kdo přesně je pro jmenování příslušný, zda bude jeho vzdělání uznáno a jaké předpoklady případně ještě musí splnit.

Absolventi jiných oborů se mohou podrobit zkoušce u státního zkušebního úřadu, která je nabízena v některých – ovšem ne ve všech – spolkových zemích. Kromě toho nenabízejí všechny zkušební úřady také všechny cizí jazyky. Kromě toho je třeba pro takovou zkoušku splnit podmínky připuštění ke zkoušce – k tomu patří zpravidla ukončené studium konkrétního jazyka jako podstatnou součástí studia anebo doklad víceleté praxe v oboru tlumočnický/překladatel v tom kterém konkrétním jazyce. I v tomto případě je třeba se u zkoušejícího úřadu vyptat na přesné informace. Zkoušky se konají zpravidla jednou do roka, pro méně zastoupené jazyky i v delších odstupu. Kdo chce složit takovou zkoušku, neměl by přípravu podceňovat. Zkoušky jsou velice náročné, konají se zpravidla v průběhu více dní a vyžadují silné nervy, počty neúspěšných zájemců jsou vysoké. Kromě vynikajících znalostí mateřštiny i pracovního jazyka jsou zkoušeny i tlumočnické a překladatelské techniky, znalosti reálií, a také znalosti odpovídajících právních systémů.

Již několik roků jsou všichni jmenování soudní tlumočníci a překladatelé uvedeni ve spolkové databázi na internetu, což ulehčuje často nesnadné hledání vhodného tlumočnicka nebo překladatele.

Kdo zvládl všechny překážky a byl jmenován, tomu ovšem ještě dlouho není zaručeno, že bude nyní pravidelně dostávat zakázky, popřípadě že bude automaticky přibírán k tlumočnickým úkonům. **V Německu nejsou povolání „tlumočník“ a „překladatel“ chráněna, na trhu se může snažit každý, kdo chce a kdo je toho názoru, že umí tlumočit nebo překládat.** Toto bohužel ví pouze malé množství zadavatelů, často ani samy soudy a úřady neznají rozdíl mezi kvalifikovaným tlumočnickem/překladatelem a laickými tlumočníky a ani dlouholeté snažení a vysvětlování profesních svazů nedokázalo dosud dosáhnout toho, aby aspoň soudy a úřady přísně dbaly

na to, že budou přibírat pouze jmenované soudní tlumočníky a překladatele.

Zákony o tlumočnictví v jednotlivých spolkových zemích se většinou zabývají pouze samotným jmenováním, ne však udělováním zakázek. A tato situace je ještě ztěžována tím, že soudci smí během soudních jednání nejmenované soudní tlumočníky přibrat tzv. ad hoc, kdy tlumočník složí přísahu pro tu konkrétní věc či jednání. To se v praxi stává velice často. Kvalita převodu jazyka je pro osoby jazyka neznalé jen velice těžko přezkoumatelná a bohužel – aspoň lze velice často získat tento dojem – také druhořadá, pokud bylo soudní jednání nebo výslech jakž takž absolvováno a tlumočník není až tak špatný, aby si toho hned někdo všiml. Zde se jen těžko něco prosazuje.

„Kolegové“ z rychlokurzů

Vedle oficiálně jmenovaných soudních tlumočnicků a překladatelů, kteří pracují v právní oblasti, vznikla v posledních letech jako důsledek zvýšeného přílivu uprchlíků enormně vysoká potřeba všeobecných tlumočnicků, kdy často školí migranty v rychlokurzech, trvajících často jen několik dnů, na komunitní tlumočníky nebo Community Interpreter (pro tyto služby existují i mnohá jiná označení, fantazii se zde meze nekladou), a ty potom vysílají na tlumočení na úřadech, v lékařských zařízeních a podobně.

Tito „kolegové“ pracují často bez nároku na odměnu nebo za velice nízký peníz. Jistě jim nechybí angažovanost a určitě jsou jejich služby v mnoha situacích jako při každodenních pochůzkách po úřadech dostačující. Velice často si však nejsou vůbec vědomi své velké zodpovědnosti, především při tlumočení v lékařské oblasti. Jejich nízké, popřípadě symbolické honoráře vzbuzují samozřejmě dychtivost úřadů, které by takové laické tlumočnické rady nasazovaly také v situacích, ve kterých se nelze vzdát profesionálů. Označení „komunitní tlumočník“ vede podle názoru svazu tlumočnicků z povolání k nejistotě a je zavádějící, protože potencionální zadavatelé v tomto označení již vidí určitou kvalifikaci, a kromě toho přináší také problémy při prosazování spravedlivých podmínek pro jmenované soudní tlumočníky.

Odměňování

Trochu lépe vypadá situace v odměňování. Zde je však nutno rozlišovat mezi přibíráním tlumočnicka u soudu, státního zastupitelství a policie. Pro přibrání tlumočnicka u soudu existuje jednotný spolkový zákon (JVEG – *Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, zákon o odměňování v justici). Tento zákon upravuje mezi jinými také honoráře pro tlumočníky a překladatele. Ovšem i zde existuje

jedno ale: Tento zákon obsahuje jistý paragraf – nechvalně známý § 14, který připouští uzavření individuálních dohod s tlumočníky a překladateli, kteří jsou „přibírání častěji“. Co mělo v předcházejícím zákoně, který ještě neobsahoval jednotné honoráře, nýbrž odměňovací rozmezí, sloužit zjednodušení, je dnes zacíleno jen a pouze na snížení honorářů. V těchto smlouvách není o nějakém „častějším přibírání“ ani slovo, často se dokonce výslovně zdůrazňuje, že na přibírání neexistuje žádný nárok. K tomu je nutno přičíst, že v praxi se podobné smlouvy uzavírají také s agenturami, které vzájemně nabízejí nižší cenu a soudní tlumočníci a překladatelé jsou odbýváni nižšími odměnami za hodinu nebo za normořádek.

Co se týče placení u policie, zde jsou v odměňování velké rozdíly. Zákon JVEG platí pouze pro zakázky u spolkové policie (pokud někdo nemá individuální smlouvu s dojednaným honorářem). Pro přibrání tlumočnicka u některé zemské policie to platí pouze pro přibrání na základě objednávky ze strany státního zastupitelství. Pro veškeré další zakázky platí většinou vlastní správní předpisy jednotlivých spolkových zemí, které určují také výšku honorářů. Proto v jednotlivých spolkových zemích existují četná odstupňování - od „žebračké mzdy“, přes tvrdě vybojované celkem slušné hodinové sazby, až po bezproblémové platby podle zákona JVEG. K tomu se ještě přidává skutečnost, že mnohá policejní ředitelství pravidelně vypisují na tlumočnické a překladatelské služby výběrová řízení. Zde rozhoduje často pouze cena, zakázku dostane ten nejlevnější, stejně jako u dohod se soudy. To často vede k tomu, že se spousta kvalifikovaných kolegů stahuje z trhu.

Důvody a řešení komplikované situace

Důvodů pro tuto komplikovanou situaci je mnoho. Úřady často pracují se zastaralými seznamy, které v mnoha jazycích obsahují velké množství „kartotékových mrtvol“. Výše uvedené databáze jim často vůbec nejsou známy. Pokud hledají vhodného tlumočnicka, není tato snaha korunována úspěchem, anebo je spojena s vysokým pracovním nasazením a několikahodinovým telefonováním. Určitou vinu na této situaci nesou ovšem také tlumočníci a překladatelé sami. Mnozí v seznamu uvedení tlumočníci nejsou telefonicky k zastížení, před dlouhou dobou se odstěhovali, již toto povolání nevykonávají nebo jsou někde zaměstnaní, a proto nejsou k dispozici, a pokud byli zastížení, nemohou nebo nechtějí z nějakého důvodu zakázku převzít, zadavateli však nenabídnou žádné řešení, zkrátka: nechovají se profesionálně, jak by bylo potřebné, aby tohoto zadavatele motivovali k přímému objednání některého jmenovaného tlumočnicka nebo překladatele. To vede k tomu, že zadavatelé jako soudy nebo policie jsou

frustrování, chtějí si tuto námahu ušetřit a raději sáhnou ke službám agentur, které jim hledání ušetří a o tlumočnicka nebo překladatele se postarají.

V Sasku jsme se nechtěli s touto situací a s tím spojenou ztrátou honorářů spokojit a hledali jsme řešení problému. Výsledkem byla horká linka pro policii, soudy a všechny, co tyto služby potřebují, kterou provozuje několik nadšených soukromých tlumočnicků zdarma. Tato horká linka je k dispozici 24 hodin denně, je (pro volající) zdarma a nabízí zadavatelům veškeré výhody agentury: přijímá telefonní hovory a maily a zprostředkovává vhodné kolegy. Smlouva se uzavírá přímo mezi zadavatelem a konkrétním tlumočnickem nebo překladatelem, tlumočnick nebo překladatel dostane celý svůj honorář a Spolku jmenovaných soudních tlumočnicků a překladatelů v Sasku, který tuto horkou linku provozuje, platí pouze malou paušální částku na pokrytí nákladů. Je to pro všechny kolegy, kteří se zde angažují, velmi náročné, přináší to spoustu práce, především v noci a o víkendy, avšak jiné, lepší řešení jsme našli. Tato naše aktivita trvá již 20 let a přinejmenším v oblasti Drážďan jsou naše služby často a vděčně využívány.

Výhled do budoucna

V listopadu minulého roku přijal německý parlament nový zákon o soudních tlumočnících, který vstoupí v platnost v červenci 2021. Tento zákon definuje celostátní jednotné požadavky na kvalifikaci a jednotné předpoklady pro jmenování soudních tlumočnicků. Upravuje příslušnost pro jmenování a zavádí jednotné označení pro jmenované přísežné soudní tlumočnický.

I přes dávno očekávané a ze všech stran přivítané sjednocení pro nás zůstává nezodpovězena celá řada otázek, jak budou některé úpravy aplikovány v praxi: Platí časové omezení jmenování, které nový zákon zavádí, do budoucna pro všechny, nebo pouze pro nově jmenované tlumočnický? Co se stane s kolegy, kteří jsou již jmenovaní, bude existovat nějaká ochrana stávajícího stavu?

V zákoně se o tom vůbec nemluví. To je jeden z hlavních bodů kritiky tlumočnických svazů a kolegů, kteří v této oblasti pracují. Kritika padá kromě toho na skutečnost, že již nadále nemají být dokládány znalosti práva. Kromě toho ani tento zákon neřeší, aby byli přednostně přibíráni jmenovaní tlumočnický.

Proto je třeba vyčkat, jak se bude situace dále vyvíjet. Svazy budou i nadále nasazovat všechny svoje síly, aby situaci svých kolegů zlepšily, vysvětlovat, lobbovat. Momentálně se připravuje novela zákona JVEG. Předložený návrh vypadá velice slibně a zohlednil mnoho návrhů tlumočnických svazů, na druhé straně musí s tímto zákonem souhlasit také spolkové země. A právě proto se již teď ozývají obavy, že z tohoto dobrého návrhu nakonec mnoho nezůstane, i třeba proto, že finanční situace celé republiky a jednotlivých spolkových zemí v důsledku pandemie korony není nejlepší.

Viola Mrusek

Tlumočnice a překladatelka pro jazyky německý a český. Její rodná řeč je němčina. Vystudovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě Karlovy univerzity

v Praze a složila státní zkoušku jako překladatel a tlumočnick z českého jazyka v Sasku. Od roku 2003 nezávislá překladatelka a tlumočnice. Je členkou Německého spolkového sdružení tlumočnicků a překladatelů BDÜ, kde od roku 2003 do roku 2008 působila jako předsedkyně představenstva tehdejšího BDÜ Sasko. Je spoluzakladatelkou a členkou Sdružení soudních tlumočnicků a překladatelů v Sasku a členkou JTP – Jednoty tlumočnicků a překladatelů.

Elektronické verze Soudního tlumočnicka v barevném provedení jsou volně ke stažení na webových stránkách KST ČR® www.kstcr.cz/cz/bulletin

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na kstcr@kstcr.cz

SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ, PŘEKLADATELŮ A ZNALCŮ UBÝVÁ, JEJICH ODMĚNA JE NEDOSTATEČNÁ

S výhradami ombudsmana (veřejný ochránce práv, v ČR JUDr. Stanislav Křeček) uvedenými v následující tiskové zprávě se ztotožňuje i Pracovní skupina soudních tlumočnicků pro legislativu, v níž jsou zastoupeny všechny tlumočnické a překladatelské organizace v ČR a akademické instituce podílející se na vzdělávání tlumočnicků a překladatelů. Článek s výhradami ombudsmana byl uveřejněn v řadě tiskových médií

(tisková zpráva, 21. září 2020) Odměna soudních tlumočnicků a překladatelů a soudních znalců je nedostatečná, neodpovídá odborným předpokladům, ani odpovědnosti, kterou tito odborníci nesou. I když ombudsman vítá, že se má po 17 letech odměna soudních tlumočnicků, překladatelů a znalců zvýšit, navrhovanou odměnu považuje za nedostatečnou.

„Soudních tlumočnicků, překladatelů i znalců je málo, u některých jazyků mají soudy k dispozici třeba jediného na celou republiku, u znalců je to obdobné a soudy je někdy velmi složitě hledají. Pokud ale víte, jak časově i odborně náročná je to práce, kolik povinností je těmto lidem ukládáno a jak směšná odměna jim náleží, těžko se divit, že o tuto činnost není zájem, soudních tlumočnicků, překladatelů a znalců ubývá a noví se nehlásí. Negativně se to pak může projevat v délce soudních řízení,“ vysvětluje ombudsman.

Navrhované změny vyhlášek Ministerstva spravedlnosti sice vítá, ale zvýšení odměny je podle ombudsmana nedostatečné. Své výhrady ombudsman zaslal Ministerstvu spravedlnosti v rámci připomínkového řízení.

Odměny soudních tlumočnicků, překladatelů a znalců se naposledy měnily v roce 2002 a přes opakované přísliby Ministerstva spravedlnosti a inflaci se nezvyšovaly. Ministerstvo možnou změnu vždy vázalo na přijetí nového zákona o soudních tlumočnických a soudních překladatelích a zákona o znalcích. Oba byly přijaty až v loňském roce. Zavedly uvedeným profesím další povinnosti, aniž by se to promítlo do výše odměny. Zatímco například cena běžného tlumočnicka začíná na částce 1000 Kč za hodinu, soudní tlumočnick má v současné době nárok na 100–350 Kč za hodinu při tlumočení do/z češtiny, 150–350 Kč při tlumočení z cizího jazyka do cizího jazyka.

Ministerstvo spravedlnosti nyní navrhuje pro tlumočnický odměnu v základní výši 350–600 Kč za tlumočení z cizího

JUDr. Stanislav Křeček

(*1938), veřejný ochránce práv (šestileté funkční období od 19. 2. 2020). Chrání osoby před jednáním úřadů a dalších

institucí, pokud je toto jednání v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy nebo jsou úřady nečinné. Provádí také preventivní systematické návštěvy míst, kde mohou být lidé omezováni na svobodě, a usiluje o respektování jejich základních práv. Ochránce rovněž přispívá k prosazování práva na rovné zacházení a ochraně před diskriminací. Systematicky se také zabývá problematikou práv lidí se zdravotním postižením a jejich naplňováním.

jazyka do češtiny a 400–600 Kč z cizího jazyka do cizího jazyka, pro znalce 350–600 Kč za hodinu znalecké práce. I kdyby tyto částky byly schváleny, nebudou je tlumočníci, překladatelé a znalci dostávat hned. Ministerstvo počítá s „přechodným“ rokem 2021, kdy by byly odměny sníženy na 250–500 Kč. S tím ombudsman nesouhlasí: „Navrhovaná sazba je nedostatečná, nezohledňuje inflaci, ani tržní hodnotu práce soudních tlumočnicků a překladatelů či odbornost znalců. Je rovněž neadekvátní, aby se už tak malé zvýšení odměny po dlouhých 17 letech ještě na rok restriktivně snížilo.“

Podle ombudsmana by se například základní sazba odměny soudního tlumočnicka a překladatele měla odvíjet od průměrné hrubé mzdy v České republice pro vysokoškolské učitele ve filologických oborech v kombinaci s průměrnou mzdou tzv. komerčních tlumočnicků a překladatelů. Mělo by se také zohlednit, že soudním tlumočnickem

a překladatelem se může stát jen vysoce erudovaný odborník, který splňuje zákonná kritéria (požadavky na znalost daného jazyka, na znalost českého jazyka, na praxi, složení vstupní zkoušky aj.).

U znalců by podle ombudsmana měla odměna vycházet z průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice pro příslušná odvětví, která jsou pro znaleckou činnost nejčastěji využívána. Opět by se mělo zohlednit, že znalcem má být

vysoce erudovaný odborník, špička ve svém oboru. Odměna soudních tlumočnicků, překladatelů a znalců by měla být v rovnováze s odpovědností, kterou tito odborníci mají. Musí také pokrýt nejen čistou odměnu za vypracování překladu, znaleckého posudku nebo za tlumočení, ale také by měla pokrývat např. režijní a jiné náklady.

zdroj: TZ, www.ochrance.cz

ROZHOVOR S ARABISTOU PETREM PELIKÁNEM

Vzhledem ke znalostem a zkušenostem z arabských regionů jsou názory arabisty P. Pelikána velmi cenné, a proto se často objevuje v médiích, kde poskytuje analýzy a kde otevřeně sděluje i své postřehy a názory. P. Pelikán je také sportovec, konkrétně volejbalista. A protože právě z volejbalových klání se známe jako kolegové, byť většinou na různých stranách sítě, mohu Petrovi v našem rozhovoru tykat

Jiří Kohutka

Soudní tlumočník (ST): Jaký byl popud, co tě vedlo k vystudování arabštiny?

Velký podíl na tom měla moje maminka, používající vůči mně něco, co bychom mohli nazvat dnes módním slovem *soft power*. Přiměla mne, abych se dost brzy zamyslel nad tím, čím chci či nechci být.

Kolem šestnáctého roku věku člověk nemůže vědět všechno. Věděl jsem však, že technika to nebude a začal jsem se přebírat v nabídce humanitních věd. Malé maminkino postrčení mi předestřelo atraktivní orientalistiku. Byl začátek osmdesátých let a tento obor se mi coby teenagerovi jevil jako šance podívat se jednou nebo dvakrát v životě někam za hranice. Arabštinu jsem si mezi orientálními jazyky přál kvůli pragmatickému kalkulu, že se jí mluví v mnoha zemích. Tehdy se arabistika otevírala jednou za tři roky. Naštěstí se zrovna trefila do roku, kdy jsem maturoval.

ST: Dá se nějak stručně, ale pro Evropana snad výstižně, charakterizovat „arabský svět“?

Myslím, že arabský svět, jak bychom ho chtěli vidět, neexistuje. Rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, které spojuje iluze „arabství“ jsou příliš velké. My, Češi, podvědomě hledáme jednotící identitu tam, kde ji máme sami, to je ve společném jazyku. Jiné národy to tak ovšem vůbec vnímat nemusejí. Navíc, i když nám to zní absurdně, arabština

bohužel není pro žádného Araba mateřským jazykem. Tím jsou arabské dialekty – rozdílné, často až vzájemně nesrozumitelné. Spisovnou arabštinu, společnou pro všechny arabské země, se Arabové musejí učit a její používání je omezeno jen na určité části života.

Mám-li arabský svět něčím rychle a jednoduše charakterizovat, tak asi jediné tím, že je jiný než ten náš.

ST: Jsou při jednání s arabskou kulturou nějaká nutná pravidla, dodržování nějakých socio-kulturních vzorů?

Je toho spousta. Podstatou však není naučit se nějaká konkrétní pravidla – je jich příliš mnoho a neplatí univerzálně pro všechny Araby – ale spíš uvědomit si, kde všude dochází ke kulturním nedorozuměním. Další důležitým momentem je, v jaké pozici je každá ze stran a čeho se má dosáhnout. Rozdíl tedy je, když o tomtéž přednáším pracovníkům pětihvězdičkových hotelů, kteří musejí vycházet vstříc libůstkám svých petrodolarových zákazníků, nebo když přednáším pracovníkům Vězeňské služby, kteří jsou i přes úsilí rozličných lidskoprávních organizací vůči svým klientům v poněkud jiné pozici.

ST: Nakolik i tebe ovlivňuje arabská kultura?

Jak dokáže například psychiatr sám sebe posoudit, nakolik ještě zůstává normální? Takže pokud si sám uvědomuji nějaké

ovlivnění, tak spíše v tom, že se dokážu podívat na vlastní kulturu pohledem zvenčí. Každá kultura a společnost, včetně naší vlastní, má spoustu racionálně neobhajitelných pravidel a tabu. Tím vůbec nechci říct, že by se jich měly společnosti vzdávat, protože tím fakticky zanikají. Možná tak ze mne orientalistika spíš udělala vlastence archaického, obrozenec-kého střihu. Spíš mi z každodenní praxe vyplývá, že koncepce spolužití rozdílných kultur se nedají realizovat.

ST: Na co se v oboru tlumočení specializujete?

Ta otázka by spíš měla znít, na jaká tlumočení si netroufám. Nejvíce se vždycky bojím, nakolik bude můj protějšek vůbec mluvit arabsky. Jak jsem už říkal, Arabové v běžné komunikaci používají své rodné dialekty a ve spisovném jazyce, v té jediné opravdové a uznávané arabštině, občas plavou. Co je však tlumočnickovi platno, když mu delegace poklepává po rameni řkouc: „*Ó, bratře, ty věru hovoříš arabsky lépe než my!*“

Českému panu ministrovi nemůžu na place dělat přednášku o arabské diglosii a vysvětlovat mu, že jazyk jeho protějšku je arabštině podobný asi jako bulharština češtině. Celkem často se také stává, že mluvčí začne ve srozumitelné arabštině, ale když vidí, že se tlumočnick nezadrhává, přestane se kontrolovat a postupně upadne do rodného dialektu, který je pro něj pohodlnější.

A co se týče překládání textů, rád se hmoždím s islámskými a náboženskoprávními věcmi. Většina současných badatelů o islámu to řeší tak, že jen nějak přes angličtinu přepíše původní slovo do latinky a pak ho ještě musí ohýbat v češtině, jíž chybí příslušná terminologie. Mně se víc líbí zavádět české novotvary, nebo oporašovat zapomenuté, ale srozumitelné archaismy a dávat jim možnost uplatnit se v nových, posunutých významech.

ST: Údajně arabština při psaní vynechává samohlásky – jak se s tím tlumočnick vypořádává?

To je pravda, semitská písma včetně arabského se vyvíjela tímto směrem. Konkrétně u současné verze arabského písma to vypadá tak, že krátké samohlásky nezaznamenává vůbec a dlouhé samohlásky zapisuje písmeny, která mají dvojí možné čtení – buď jako souhláska, anebo jako její protějšek, dlouhá samohláska. Na první pohled to pro Čecha vypadá úplně neschůdně a pohodlné to pro nás není nikdy. Čtení takového způsobu zápisu je hodně vázáno na dokonalou znalost zvukové podoby jazyka a zautomatizování určitých synapsí. Pak si snadno domyslíte, co v zápisu chybí.

Zápis arabským písmem má ještě řadu dalších úskalí. Například, když ho z historických důvodů převzaly i jiné

jazyky, kde už je tak úsporný záznam někdy opravdu na hraně použitelnosti. Nebo když je potřeba napsat cizí, dosud neznámé slovo, třeba vlastní jméno, které si čtenář nemůže domyslet prostě proto, že je úplně nové. A já osobně se v posledních asi dvaceti letech těžce potýkám s tím, jak s rozšiřováním komunikace prostřednictvím mobilních telefonů do psaného jazyka masově pronikají zápisy dialektů, které si každý převádí do písma, jak chce.

ST: Sdělíš nám na závěr nějaký svůj zajímavý „zážitek“ z oboru?

O svých mnoha lapech a chybách bych mohl napsat asi docela zábavnou knihu. A trapasy a poklesky, o kterých vím, pořád ještě pokládám za tu pozitivnější stránku věci. Nejhorší totiž je, když tlumočnick udělá chybu, na kterou ani sám nepřiđe a nemůže se z ní tak poučit.

Jednou jsem si nedokázal vzpomenout, jak se arabsky řekne „slepý“, a tak jsem použil obrat: „jednooký na obě oči“. Arabové se jen pochichtávali ...

Hodně však také záleží na mluvčím. Lidé s vysokou sociální inteligencí a vnímavostí umějí „mluvit přes tlumočnicka“. Sledují, zda stíhá jejich tempo řeči, pozorují, jak jejich sdělení proniká ke druhé straně. Namísto košatosti zachovávají jádro své výpovědi. Člení věty logicky a mluví tak, aby měl tlumočnick k dispozici potřebné větné členy k sestavení věty.

Jejich opakem jsou sebestřední mluvčí, kteří mluví tak, že ve skutečnosti se k posluchačům dostanou jen zlomky jejich myšlenek. Nikdy jsem však nikde nezachytil nabídku kurzu pro mluvčí „Kterak mluví přes tlumočnicka“.

Za redakci ST děkuji za rozhovor.

PhDr. Petr Pelikán

(* 1964) Absolvent orientalistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Věnuje se problematice islámu, hovoří arabsky a persky.

Pracuje jako překladatel, tlumočnick, univerzitní pedagog, konzultant a průvodce s kontakty se zeměmi Středního východu a Afriky. Jazyky studoval na univerzitách v Tunisku a v Afghánistánu. Islám studoval v Egyptě, Libanonu, Súdánu a Íránu.

MICHAL CHUCHÚT

je právník a soudní tlumočnick jazyka německého. Je také členem představenstva KST ČR®. Vládne vynikajícími komunikačními schopnostmi a analytickým myšlením. Není proto divu, že se ve volných chvílích realizuje také literárně, viz jeho sloupek

O některých nenápadných půvabech vzduchoplavby

Práce ve společnosti ovládané francouzským kapitálem s sebou kromě jiných výhod nese i občasné lety do pařížského ústředí. Zaměstnavatel na nás naštěstí nešetří, a proto si nemusíme po cestě muchlat oblek v nízkonákladovce. Kupuje nám tedy letenky u společnosti Air France, byť jde jenom o turistickou třídu. I tak se mám pokaždé na co těšit – tamní letušky jsou totiž vesměs nádherné.

Francouzsky neumím, takže mi nezbyvá, než se chytat jednotlivých výrazů a domýšlet se, co asi znamenají. Pravidelně se mi stává, že u vstupu do letadla kočka stewardka na mě vychrlí výraz znějící jak „Mužuuu?“ V tu chvíli se ve mně probudí sexistické prase. Sice jí slušně odpovím „helou“, ale usmívám se jako měsíc na hnoji a v duchu si říkám: „Jasně, že můžeš, víš, že sedím na místě 16 F, tak jen přijď.“

Jenže ona se za mnou nikdy nestaví, i když by samozřejmě mohla. Milostné zážitky na palubě tryskáče jsem si tedy dosud musel odpustit.

Po přistání, ať už v Paříži či v Praze, procházím opět okolo té žabožroutské bohyně. Tentokrát opět vyloudí tajemný zvuk, na jehož konci slyším nenápadný otazník: „Oováár?“. V tu

chvíli se začnu těšit na zabíjačkové pochoutky přichystané ještě v tranzitním prostoru. Marně. Nachází se tam vždycky leda gumový pás, po němž jedou kufry.

Posledně můj airbus odlétal až okolo desáté hodiny večer. Ztepilá blondýnka u dveří tentokrát změnila frázi. Neptala se, zda může, ale decentně mě varovala výrazem, který mým uším zněl jako „Posoor!“. No jasně, aviatika a nebezpečí, to jde dohromady, vzpomeňme na seriály o všelijakých katastrofách. Zjevně šlo o bonus k předstartovnímu bezpečnostnímu školení o kyslíkových maskách a únikových východech. Naštěstí se však žádné drama nekonalo a v Ruzyni jsme dosedli jako do peřin.

O svých lingvistických zážitcích jsem se nedávno zmínil kolegovi, který na rozdíl ode mne vládne jazykem Voltaira a Asterixe. Zpražil mě, že mi prý ty nádherné holky jen francouzsky přály dobrý den, dobrý večer a těšily se na shledanou. Ale on určitě kecá. Takové štramandy by se přeci nesnížily k něčemu tak přízemnímu, nota bene když vidí fešáka, jako jsem já.

Rubrika „Co tlumočnick dělá ...“

je uváděna na základě poznatků, že mnozí z tlumočnicků či překladatelů se přes svou vysoce kvalifikovanou kmenovou činnost tlumočení nebo překládání věnuje také něčemu zcela jinému, a mnohdy velice zajímavému.

Tu v menší, tu ve větší míře mívá tlumočnickův koníček souvislost s jazykem, s mluveným slovem, nebo s porozuměním mezi lidmi, často však má jeho záliba těžiště ve zcela jiném oboru. O čem však koníčky vypovídají vždycky, to jsou jejich nositelé, osobnosti s nejrůznější šíří zájmů, schopností a zaměření, které pro nás mohou být ještě více zajímavé či pozoruhodné a mohou být – proč ne? – dokonce i inspirací.

A jak jste na tom Vy? Napište o svých zálibách či koníčcích k nám do redakce ST (kontakty viz tiráž časopisu).

Redakce ST

JAK MÁ SOUDNÍ TLUMOČNÍK V PŘEKLADECH MATRIČNÍCH DOKLADŮ PŘEPISOVAT MONGOLSKÁ JMÉNA?

Obdrželi jsme dotaz z Blanska:

Mám dotaz ohledně transkripce jmen cizinců. Klient dle požadavku matriky chce v překladu rodného listu českou transkripci mongolského jména Мууээл na Mišel. V mongolském pase má však přepis anglický, tj. Misheel. Jak mám vlastně postupovat, když jsem dosud vždy uváděla anglický přepis podle pasu? Je na to nějaké ustanovení? Moc děkuji za odpověď.

K. A.

Odpověď:

Pro transkripci jmen byste se měla řídit závazným nařízením vlády č. 594/2006 Sb., o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy, ve znění nařízení vlády č. 100/2007 Sb., a pravidly českého pravopisu. Je tedy správné to, co vyžaduje matrika: transliterace cyrilice do češtiny podle příslušných tabulek. Můžete uvést navíc do poznámky i anglický přepis podle pasu, ale česká transkripce je povinná. Pro přepis z mongolštiny se podle V. Kapišovské z Ústavu asijských studií FF UK (seminář mongolistiky) používá přepis fonetický anebo jeho adaptovaná varianta se zdvojenými vokály místo čárek (tedy Mišeel místo Mišel – možné je obojí). Varianta se zdvojenými vokály vychází z toho, že nelze napsat čárku nad ö a ü a také je to vizuálně více podobné mongolštině, takže sami Mongolové proti tomu méně namítají.

Dagmar De Blasio Denčíková

OD LEDNA 2021 OSOBA JMENOVANÁ PODLE STARÉHO ZÁKONA NEMUSÍ UŽ VYKONÁVAT OBĚ ČINNOSTI: MŮŽE JEN TLUMOČIT ANEBO JEN PŘEKLÁDAT?

Obdrželi jsme dotaz z Brna:

Chápu správně, že jako již jmenovaný tlumočnický budu podle nového zákona č. 354/2019 Sb. automaticky vedena jak v seznamu soudních tlumočnicků, tak i v seznamu soudních překladatelů? Já však nechci být zapsána v obou seznamech, protože chci vykonávat pouze činnost soudního překladatele. Co mám pro to učinit?

I. P.

Odpověď:

Podle § 44 odst. 1 zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, platí, že „Tlumočnický, který získal oprávnění vykonávat tlumočnickou činnost podle zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je zapsán jako tlumočnický

a překladatel do seznamu tlumočnicků a překladatelů podle tohoto zákona.“

To znamená, že všichni stávající soudní tlumočnické budou zapsáni do nové evidence, a to jako soudní tlumočnické, i jako soudní překladatelé.

Podle nového zákona bude možno postupovat, až nabude účinnosti.

Pokud tedy nehodláte být zapsána jako soudní tlumočnické, ale pouze jako soudní překladatelka, je potřeba oznámit ve smyslu § 14 odst. 3 písm. b) ministerstvu, že ukončujete tlumočnickou činnost. Oprávnění k tlumočnické činnosti zanikne (a výmaz ze seznamu tlumočnicků bude proveden) k poslednímu dni kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém bylo oznámení ministerstvu doručeno. Čili pokud učiníte příslušné oznámení v lednu, tlumočnické oprávnění Vám zanikne ke konci února.

S ohledem na zmatky, které vyvolává nabytí účinnosti každého nového zákona, doporučuji v oznámení o ukončení tlumočnické činnosti výslovně uvést, že tím není dotčen další výkon činnosti překladatelské, jíž se hodláte věnovat nadále a u níž o výmaz ze seznamu překladatelů nepožadujete.

Michal Chuchát

• Kancelář ombudsmana vydala příručku s překlady jednoslovných názvů osob v alternativním zdravotním stavu do doporučených výrazů. Vychází ze sociálního modelu postižení podle Úmluvy OSN. Je třeba se vyvarovat jednoslovných, urážlivých slov, jako je „vozíčkář“, „znaková čeština“, „mentálně retardovaný“, „slepý“ či „hluchý“ a vyloučit výraz „zdravotní“. „Vozíčkář“ nebo „neslyšící“ je „člověk, který se pohybuje na vozíku“, nebo „člověk, který je neslyšící“. Rovněž je třeba upustit od výrazů zastaralých, například: „čtení ze rtů“ nebo „znaková čeština/řeč“, podle příručky „znakový jazyk“. (ceskajustice.cz)

• Angela Merkel ve funkci německé kancléřky vždy prokazovala vynikající znalost angličtiny. Předcházející německý kancléř Gerhard Schröder byl sice poměrně úspěšný doma, ale „...na evropských summitech působil dost žalostně, jeho angličtina byla chabá“. Angela Merkel konverzuje anglicky skoro s každým, včetně francouzského prezidenta Macrona, který se anglicky, jak bylo pro jeho generaci obvyklé, naučil v devadesátých letech jako student během výměnného pobytu na Harvardu. (databazeknih.cz)

• Stav koronavirové nákazy ve Vězeňské službě je stabilizovaný. Ke konci října bylo z celkového počtu 19 796 vězněných osob pozitivních 23 vězněných osob. U zaměstnanců je pozitivních 334 lidí a 96 lidí je v karanténě. Celkový počet zaměstnanců VS je cca 11 tisíc, z toho cca 7 tisíc příslušníků. VS zavedla zákaz návštěv ve věznicích a uvádí, že „kapacita oddělení pro pacienty s Covid-19 ve vězeňské nemocnici v Brně je pro případ vysokého výskytu této nemoci ve vězeňské populaci nedostatečná“. VS upřesňuje, že jde o místa na infekčním oddělení, kterých má Vězeňská služba pouze 21. (vezenskaslužba.cz)

• Ministerstvo spravedlnosti vypsalo v červnu zadávací řízení na seznam znalců, tlumočnicků a evidenci znaleckých posudků a tlumočnických a překladatelských úkonů. Seznam musí být zaveden podle přijatých nových zákonů o znalcích, znaleckých kancelářích a ústavech a o soudních tlumočnickách a soudních překladatelích k 1. 1. 2021. Plánovaná investice je skoro 11 milionů korun. Systém musí mít veřejnou a neveřejnou část. MSp bude správcem systému, bude zajišťovat zápis a vedení seznamu. Rozsáhlá úprava se bude týkat sjednocení odvětví

a specializací, změn číselníků s hodnotami těchto proměnných a přístupu znalců a tlumočnicků do příslušných částí systému. (etendry.cz)

• V průběhu roku 2020 musí Ministerstvo spravedlnosti z 8 krajských soudů postupně převzít agendu znalců a tlumočnicků (zhruba 11 500 subjektů). Bylo proto zřízeno nových 16 systemizovaných míst. „Pro hladký přechod na novou právní úpravu je zapotřebí již nyní zahájit postupné kroky pro převzetí agendy. S ohledem na rozsah není možné, aby současní zaměstnanci soudů byli přeloženi na ministerstvo spravedlnosti k výkonu této agendy,“ uvedla Andrea Šlechtová z tiskového odboru Ministerstva spravedlnosti. Jedná se podle ní o dočasné navýšení počtu zaměstnanců bez finančních nároků. (ceskajustice.cz)

• Návrh vyhlášky MV o provádění adaptačně-integračních kurzů cizinců předpokládá povinný čtyřhodinový kurz prevence proti radikalismu, terorismu a sociálnímu napětí. Kurz bude obsahovat všeobecné informace (záležitosti bydlení, tradice, kultura, domácí násilí, rovnost pohlaví). MV investuje osm milionů korun do nákladů na lektory a do tlumočení (do jazyka anglického, arabského, francouzského, mongolského, ruského, srbského, španělského, ukrajinského, vietnamského). Účelem kurzu je zamezit pádu do sociální izolace i bezpečnostního rizika, včetně terorismu. (ceskajustice.cz)

• Ve Středočeském kraji mohou občané využívat již tři policejní stanice bez policistů. S policisty se díky IT spojí přes obrazovku na dálku. Dovnitř kontaktního místa (je vždy součástí kamenné budovy) se lidé dostanou po prvním virtuálním kontaktu se vzdáleným policistou, prostřednictvím zvonku, kamery, mikrofonu a reproduktoru u vchodu. Pol Pointy jsou kompletně vybaveny osvědčenou technologií Cisco. Do Pol Pointů se aktuálně připravuje i zapojení tlumočnicků z cizích jazyků, ale i tlumočnicků pro znakový jazyk. (policie.cz)

• Již v září 2017 nabyla účinnosti novela občanského soudního řádu, která civilním soudům umožnila k provádění úkonů užívat technická zařízení pro přenos obrazu a zvuku (videokonferenční zařízení). Je tak možné zprostředkovat přítomnost účastníka řízení (žalobce či žalovaného) nebo tlumočnicka na jednání, provést výslech svědka, znalce nebo účastníka. Videokonference je dále možná ve fázi dokazování a provádění důkazů. Možnost videokonference s sebou přináší řadu benefitů, může na příklad přispět k urychlení a zefektivnění justice. (bnt journal, pravni prostor.cz)

***... kteří v druhé polovině roku 2020 rozšířili naše řady
(podle pořadí přihlášek):***

Mgr. Bc. Pavel Caska
jazyk německý

Natalia Mlynková
jazyk polský

Mgr. Michaela Romanová
jazyk německý

Mgr. Barbora Tite
jazyk anglický

Mgr. Hana Burešová
jazyk anglický, německý

Viktorija Tyvodarová
jazyk ukrajinský

Mgr. Šárka Richterová, MBA
jazyk anglický

Manuela Eugenia Gheorghe, D.Phil.(Oxon)
jazyk anglický, rumunský

Mgr. Bc. Pavel Mašarák
jazyk německý

***... kteří v druhé polovině roku 2020
oslavili významná výročí:***

Ing. Josef Beran	Mgr. Ludmila Markesová
PhDr. Jitka Cvejnová	PaedDr. Jana Nová
Dagmar De Blasio Denčíková	Mgr. Ing. Eszter Plašilová
Mgr. Viktorija Korandová	Bc. Michal Prokop
Mgr. Václava Lensmith	Mgr. Štěpánka Slezáková
Mgr. Martina Levey	Ing. Valentýna Štípková
Mgr. Yveta Linhartová, Ph.D.	Mgr. Viktorie Umprechtová
Mgr. Silvie Marinovová, MBA	Mgr. Věra Viertlová

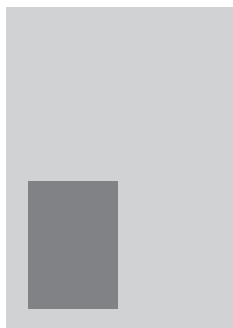

INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ

Bulletin Soudní tlumočnick je poskytován zdarma všem členům Komory soudních tlumočnicků ČR, knihovnám České republiky, soudům, státním zastupitelstvím, Ministerstvu spravedlnosti ČR, Ministerstvu vnitra ČR, Policejnímu ředitelství, Celní správě, Notářské komoře ČR, Jednotě tlumočnicků a překladatelů, České komoře tlumočnicků znakového jazyka, a dále všem tuzemským i zahraničním zájemcům

ROZMĚRY INZERCE

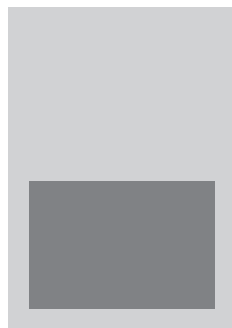
Vnitřní strany černobílé v tištěné verzi

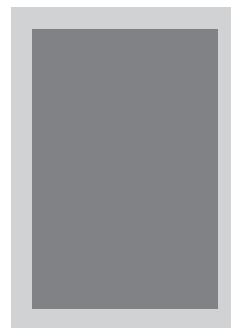
¼ strany Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 117 mm

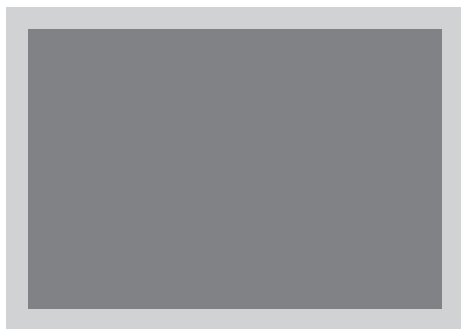
½ strany svisle Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 243 mm

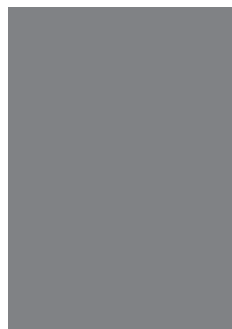
½ strany Č/B
(zrcadlo)
170 x 117 mm

1 strana Č/B (zrcadlo)
170 x 243 mm s hlavičkou
170 x 257 mm bez hlavičky

vnitřní dvoustrana Č/B
380 x 257 mm (zrcadlo)
420 x 297 mm (spad)

1 strana Č/B (spad)
210 x 297 + spad 4 mm

Obálka CMYK (spad)
2., 3. a 4. strana
210 x 297 + spad 4 mm

CENY INZERCE

Vnitřní strany Č/B

¼ strany	2 000 Kč
½ strany	3 500 Kč
celá strana	6 000 Kč

Obálka CMYK

2. strana	12 000 Kč
3. strana	12 000 Kč
4. strana	25 000 Kč

TECHNICKÉ PARAMETRY

Minimální tiskové rozlišení: 300 dpi

Podklady pro tisk: tisková uzavřená data ve formátu PDF

**Zájemci o inzerci mohou psát na kstcr@kstcr.cz
nebo KST ČR®, Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1**

Záběry z letních pětidenních kurzů právnické angličtiny, francouzštiny a němčiny v Kroměříži 2020

Vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky®

člen Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1

Grafická úprava: Jakub Novotný cr8

Tisk: VS Tisk Praha – Vazební věznice Pankrác

Tištěno v prosinci 2020

www.kstcr.cz • kstcr@kstcr.cz